WASHINGTON D.C.

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-5740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 84. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 4-го ТРАВНЯ 1960 — 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 4, 1960 — No. 84. VOL. LXVII.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАКЛИКАЄ НАРІД ПІДТРИМАТИ ЙОГО ПРОГРАМУ ВЗАЄМНОЇ БЕЗПЕКИ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер, промовляючи 2-го травня на прийнятті, яке в його пошану влаштували організації, які домагаються більшої допомоги закордонові, апелював до американського народу, щоб підтримав його пропозицію видати на допомогу закордоні у новому фінансовому році суму $4,175,000,000, бо Конгрес плянував зменшити цю допомогу аж на 25%, це значить на один більйон долярів. Промову Президента на прийнятті Взаємної Програми Безпеки і Комітету для Міжнародного Економічного Росту передавали всі радіові і телевізійні програми. Президент остерігав американський нарід, що поважніше зменшення закордонної допомоги буде „великою поразкою в теперішній боротьбі між комуністичним імперіялізмом і волею, яка опирається на вірі і справедливості". Президент підкреслював потребу ЗДА мати приятелів і військових союзників закордоном та створити такий клімат, в якому могли б розвинутися недорозвинені країни. „Можемо озброїти себе до зубів, і все таки програти в тотальному змаганні, коли ми дозволимо, щоб решту світу пожер атеїстичний імперіялізм", — казав Президент. Коли Америка залишить ті мільйони, які борються за свою волю, то вона сама зможе деякий час жити марнотратно, але не довго це може тривати. „Справедливість, дійсну безпеку, і справедливий поступ ніколи не можна здобути деструктивною зброєю і його загрозою, тільки вихованням, працею і конструктивними діями". Того самого 2-го травня Президент промовляв на зборах Торговельної Палати ЗДА і сказав, що мир у світі і економічна та політична стабільність залежать від того, чи здоровий буде американський долар. Айзенгавер заявив, що він в найближчому часі звернеться з окремим посланням до Конгресу, в якому закликатиме його членів вирішувати всі фінансово - валютові справи з якнайбільшою відповідальністю. Говорячи про допомогу закордонові, Президент не звертався до самих тільки демократів, тільки пригадував обом партіям, що вони зобов'язалися були перед виборами в 1956 році підтримувати програму взаємної безпеки. Коли б Конгрес зменшив значно суму на допомогу закордонним державам, то це вже в найближчих місяцях викликало б напруження в світі.

Сенат признав на допомогу закордонові $ 1,405,500,000

Вашингтон. — Сенат більшістю 60 до 25-ох голосів 2-го травня уповажнив видати на допомогу закордонові суму $1,405,5000,000 у фінансовому році, який зачинається 1-го липня ц. р. Ця сума була тільки на $20 мільйонів менша від тієї, що її домагався уряд. Але прийнятий 2-го травня законопроєкт не відноситься до нових видатків на допомогу закордоні, тільки визначає висоту, поза яку не можна буде більше видати з тих фондів, що були признані минулого року. Уряд домагається на Програму Взаємної безпеки $4,175,000,000. Над цією сумою має відбутися боротьба в Комісії Видатків і ще не є відомо, скільки Конгрес признає на цю ціль. Сенат більшістю 45 до 39 голосів прийняв так зване протиарабське застереження зверненe проти Єгипту за те, що не перепускає жидівських кораблів і товарів через Суецький канал. Над цим проєктом велася гаряча дискусія, бо Сенат мусів рішитися голосувати проти урядової пропозиції, стаючи в обороні Ізраїлю проти арабських держав.

Керил Чессман згинув у газовій коморі

Сан Квентін, Каліфорнія. — Дня 2-го травня о год. 1-ій пополудні ньюйоркського літнього часу в газовій коморі згинув злочинець 38-річний Керол Чессман, який був засуджений до смертної кари ще в 1948 році. Він став „найславнішим" злочинцем у світі, бо майже 50 разів вносив апеляцію, в тому 16 разів до Найвищого Суду ЗДА, а 11 разів до Каліфорнійського найвищого стейтового суду. Найвищий Суд ЗДА 8 разів наказував припинити виконання смертної кари. Його засудили до смертної кари за викрадення двох жінок, пограбування їх і змушування їх до виконування сексуальних актів під загрозою револьвера. Три жертви його злочинів пізнали його як бандита. Свої злочини виконував Чессман, вживаючи незаконно поліційного одностроя. Коли б тепер судили його за ті давні злочини, то також засудили б його до смертної кари. Від того часу, коли Чессман увійшов до смертної келії, 94 особи згинули в газовій коморі, в тому одна жінка. Згідно з каліфорнійським законом можна засуджувати до смертної кари за викрадення осіб. Чессман в тюрмі написав був роман, який поширив з його пригод бандитові славу і гроші, бо був „бестселером". Чессман твердив перед входом до газової комори, що він є невинен.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ ОДНОДУШНО ВИСЛОВИЛА НАДІЮ, ЩО ПРЕЗИДЕНТ АЙЗЕНГАВЕР НА КОНФЕРЕНЦІЇ В ПАРИЖІ ВИДВИГНЕ СПРАВУ ВИЗВОЛЕННЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ

Вашингтон. — Палата Репрезентантів Конгресу З'єдинених Держав схвалила минулого понеділка, 2-го травня, одноголосно резолюцію, в якій висловлює надію, що президент Айзенгавер на недалекій конференції голів урядів чотирьох великодержав у Парижі змагатиме до відновлення „основних вольностей" для „поневолених сателітів" Совєтського Союзу. Резолюцію запропонував конгресмен Клемент Заблоцкі, демократ з Висконсину, і ця резолюція мала мати підтримку Державного Департаменту. Очікується одноцушного схвалення цієї резолюції також Сенатом.

У цій хвилині не маємо ще повного тексту схваленої резолюції, а в повідомленнях з Вашингтону сказано, що в ній, в порівнянні з оригінально-первісною резолюцією пороблено деякі зміни, зокрема заступлено слово „закликає Президента" фразою „висловлює надію, що Президент" змагатиме до відновлення основних вольностей для „поневолених сателітів". Зміна мала бути переведена на рекомендацію Державного Департаменту, бо так уложена вона не вимагатиме підпису Президента і тим самим виключає можливість його „вета". Згадка про „первісну резолюцію" відноситься мабуть до резолюції ч. 95, яку з кінцем березня запропонував у Палаті конгресмен Майкел Фіген а в Сенаті сенатор Догліс та яка „закликала Президента на найближчій конференції на вершинах обстоювати енергійно, як справу першої ваги, невідємне право всіх народів на самоуправління, індивідуальні свободи та основні людські вольності, і, зокрема, привернення цих базових даних прав народам окупованих держав". У мотивах тієї резолюції були поіменно названі, як поневолені Москвою нації-держави: Польща, Мадярщина, Литва, Україна, Чехословаччина, Латвія, Естонія, Білорусь, Румунія, Східня Німеччина, Болгарія, Континентальний Китай, Вірменія, Азербайджан, Грузія, Північна Корея, Альбанія, Ідель Урал, Тибет, Козакія, Туркестан, Північний В'єтнам „та інші країни". В згаданій резолюції 95 був також відклик на схвалений Конгресом минулого року Тиждень Поневолених Націй, на який є відклик і в теперішніх коментарях про схвалення Конгресом нової резолюції та з підкресленням того, що цей Тиждень викликав був сильну реакцію Москви. В користь схваленої резолюції голосувало 275 конгресменів і ніхто не був проти неї.

ПАБНА опублікували брошуру про російський імперіялізм

Екзекутива міжнаціонального об'єднання Приятелі Антибольшевицького Бльоку Народів (ПАБНА) опублікувала брошуру під назвою „Російська комуністична імперія під режимом Хрущова". Заява в справі російського комуністичного імперіялізму з приводу Конференції на вершинах і розіслала її в кількості 5,000 примірників на адреси усіх членів Сенату і Палати Репрезентантів ЗДА, як теж на всі відомі адреси американських державних і громадських діячів. На початку брошури вміщений лист до президента З'єдинених Держав Америки Двайта Д. Айзенгавера, в якому члени ПАБНА дякують йому за затвердження і проклямацію резолюції про встановлення Тижня Поневолених Націй і висловлюють бажання, щоб уряд З'єдинених Держав не йшов на ніякий компроміс і на угодівство із народовбивчим комуністичним режимом, і щоб Президент під час конференції на вершинах обстоював право поневолених Москвою націй на самовизначення і незалежність.

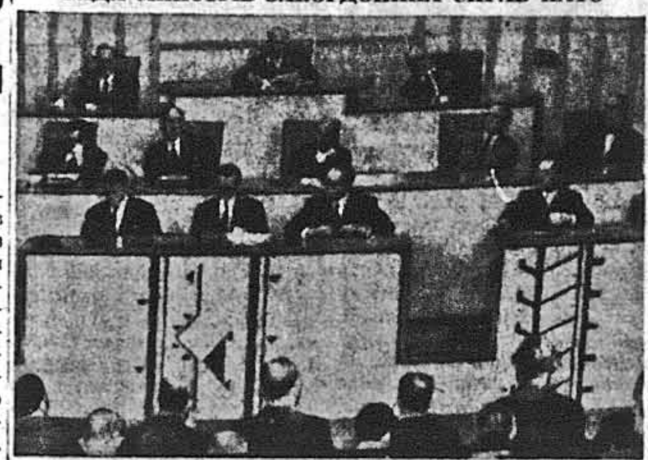
Тарас Шпікула очолив знову Управу Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Шикаго

Шикаго. Окружний Комітет Відділів Українського Народного Союзу міста Шикаго й околиці відбув у п'ятницю дня 29-го квітня ц. р. в залі Української - Американської Громадської Централі свої річні загальні збори, на яких вибрано нову Управу Комітету. До складу цієї Управи на 1960 рік увійшли: Тарас Шпікула — предсідник; Михайло Попель — заступник предсідника; Михайло Харів — секретар; Григорій Дацків — фінансовий секретар; Михайло Головатий — касир; Микола Сенчишак — організаційний референт; Іван Михальцевич, Микола Олек й Антін Зборик — контролери; Лев Бодиар — пресовий референт (для української мови), і Марія Шпікула — пресовий референт (для англійської мови). Під час зборів обговорено пляни і програму відбуття 25-го річного Дня Українського Народного Союзу, як теж різні заходи в справі присднання і збільшення кількости членства на терені Шикаго й околиці.

У Вест Айслип відбувся союзовий вечір

Вест Айслип, Н. И. — Минулої суботи, 30-го квітня, відбувся тут союзовий культурний вечір, влаштований 433-м Відділом УНСоюзу ім. гетьмана Ів. Мазепи, який гуртує членів з тієї місцевости й Бабилону та близької околиці. Цей вечір влаштовано напередодні ювілею 20-літнього існування Відділу з метою оживити не тільки Відділ, але й все місцеве громадське й товариське життя. Заложений 31-го січня 1941 року Відділ недавно втратив свого першого секретаря й основника бл. п. Константина Шинкаря, а з основників залишилися ще при праці у Відділі його перший й теперішній предсідник Степан Бемко та перший й теперішній касир Данило Завируха. Місце секретаря й дійового керівника Відділу перейняв минулого року Августин Рудник. На програму вечора склалися виступи співочого квартету пані Л. Степанової й Ю. Пастухів та панів С. Пастухова й А. Рудника, дует названих пань, й панів, фортепіянові точки у виконанні пані Н. Ландвер і Ю. Пастухів та продукцій на акордеоні двох наймолодших членів Відділу Павла Бемка і Бруса Подлесного. Керівником вечора був А. Рудник. Вечір розпочав привітальним словом предсідник Відділу С. Бемко. Головну промову про минуле УНСоюзу та його значення для української громади в Америці і для української справи у світі виголосив головний секретар УНСоюзу, Ярослав Падох. Після промови забрав слово місцевий громадянин, відомий український винахідник - промисловець та меценат, фундатор і президент Українського Інституту Америки, п. В. Джус, який вказав на велику ролю, що її відограв і дальше відграє для української справи УНСоюз й гаряче закликав приявних включитися в цю організацію та її всебічно піддержувати. Вечір закінчив А. Рудник. Після програми гості довго забавлялися розмовою та танцями. Вечір відбувся в залі місцевої української католицької церкви, парох якої о. А. Кучма взяв участь у ньому.

РАДА МІНІСТРІВ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ НАТО

В Істанбулі відбувається триденна конференція ради міністрів закордонних справ НАТО, в якій беруть участь міністри усіх держав, що належать до Північно-Атлантійського Пакту. Праворуч, перший у другому ряді державний секретар ЗДА Крістіян А. Гертер, який передав учасникам конференції послання през. Айзенгавера в справі конференції на вершинах.

Корейці з признанням визнають ролю ЗДА в останній державній кризі

Сеуль. — Кожна поява на вулиці американського амбасадора Волтера П. МекКонагі викликує манифестації признання збоку прохожих корейців. За далекосхідним звичаєм, вони плескають в долоні й широко всміхаються. Величезна більшість корейського народу схвалює політику ЗДА і, зокрема, амбасадора МекКонагі, що вплинули на південно - корейського президента Сингмана Рі підчинитись нагісові публічної опінії та промостити шлях для радикальних реформ по лінії демократизації режиму. Проте деякі південно-корейські чинники висловлюють острах, щоб ЗДА надалі не втручались у внутрішні південно-корейські справи. Такий острах висловив англомовний часопис „Ди Корея-Таймс". Діючий тимчасовий голова південно-корейської держави Гуг Чунг, на пресовій конференції в минулу неділю боронив З'єдинені Держави проти можливих закидів щодо втручання у внутрішні справи держави. Він ствердив, що ЗДА дуже дбайливо перестерігали принцип невтручання, але признав, що заява, проголошена державним департаментом після вибуху одверто заворушень в Південній Кореї з приводу пофальшування тамошніх виборів, причинилася вирішно до розв'язання кризи та заспокоєння країни.

Турецькі студенти знову демонструють проти уряду Мендереса

Істанбул. — Не вважаючи на винятковий стан і пересторогу, що військо стрілятиме проти порушників публічного спокою, 2.000 турецьких студентів знову демонстрували в минулий понеділок в Істанбулі проти теперішнього тамошнього уряду Аднана Мендереса, домагаючись привернення демократичних свобід та димісії прем'єра. Студенти хотіли звернути на себе і на свої вимоги увагу приявних в Істанбулі міністрів закордонних справ 15-ох держав Північно-атлянтійського оборонного бльоку (НАТО), що засідають в новому репрезентаційному будинку. Сильні відділи війська, що стоять на вулицях Істанбулу, відтиснули студентів та розпорошили кількакратні спроби студентів згуртуватись до нового походу. Студенти обурились на недільну промову прем'єра Мендереса через радіо, в якій він закинув був, що демонстрації переводить тільки „ледарі та безробітні". Студенти твердять, що по їхньому боці стоять також професори університету, — що вони є однаково добрими патріотами, як Мендереса та що вони є антикомуністами.

У ФИЛАДЕЛФІЇ ВІДБУВСЯ УКРАЇНСЬКИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ІДЕОЛОГІЧНИЙ КОНГРЕС

Филаделфія, Па. — В днях 30-го квітня і 1-го травня ц. р. проходив тут Перший Український Студентський Конгрес у ЗДА, улаштований Союзом Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА) при співпраці ідеологічних Товариств й організацій молоді різних політичних напрямків, на загальну тему „Україна між Сходом і Заходом". Господарем і технічним керівником Конгресу була Українська Студентська Громада у Филаделфії й організаційний і технічний комітет його очолювали Теодосій Онуферко і Богдан Гасюк. Відкриття Конгресу, що проходив у Гавстон Голл Пенсильванського університету, відбулося в суботу дня 30-го квітня і доверший його Теодосій Онуферко, голова орг. комітету, під проводом якого пройшла і загальна частина Конгресу — привіти, покликання почесної Президії і предсідників окремих сесій — Петра Гурського від Студ. Секції ОДУМ, Богдана Кульчицького від Товариства Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського і Павла Дорожинського від „Зарева" та секретарів Орисі Мачук і Марії Вендюк. Після відчитання надісланих привітів — присутні на залі представники центральних Товариств й організацій — між ними ред. Володимир Душник від УККА і Гнат Білинський від АБН — передали учасникам Конгресу, що їх у першому дні було понад 190, свої усні привітання. Під час першої сесії була прочитана надіслана доповідь проф. д-ра Івана Мірчука з Мюнхену на тему: „Україна між Сходом і Заходом" і виступили із доповідями на тему „Україна і Захід" — Константин Савчук (СУСТА) і на тему „Демократія, колишні колоніяльні народи й Україна" — Ярослав Білинський (ОДУМ). Під час другої сесії з доповідями про ідеологічні основи й розвиток українського націоналізму виступили Анна Процик, Микола Плав'юк і Петро Мірчук і про Україну під совєтською окупацією говорив Євген Федоренко. Дискусія над усіма доповідями відбулася під час третьої сесії, під час якої — з огляду на обмежений час — була прочитана тільки одна доповідь Анатоля Бедрія на тему „Визвольна боротьба України". Підсумки доповідей і дискусії зробив Теодосій Онуферко у своїй заключній доповіді в другому дні Конгресу. Прийняті Конгресом резолюції будуть оголошені в пресі. В рамцях Конгресу відбувся Студентський Баль і міщанський вечір розваги під проводом Р. Шведа.

АЙЗЕНГАВЕР ВИМАГАЄ СИЛЬНОГО НАТО ДЛЯ ПЕРЕГОВОРІВ З СССР

Істанбуль. — Єдність, сила і рішучість союзників з Північно-атлантійського оборонного бльоку (НАТО) потрібні для того, щоб можна було в нинішній міжнародній конфігурації з будь-якими виглядами на успіх переговорювати з большевиками, — такий найкоротший зміст звернення през. Айзенгавера, що його державний секретар Крістіян Гертер відчитав в минулий понеділок 2-го травня ц. р. на першому пленарному засіданні конференції 15 міністрів закордонних справ Організації північно-атлянтійського пакту (НАТО) в Істанбул. Айзенгавер перестеріг міністрів Атлянтійського союзницького бльоку проти надмірних надій на конференцію „на вершинах", яка зійдеться 16 ц. м. у Парижі. „Якщо наші переговори з Совєтами не матимуть успіху — заявив він буквально — матимемо ще більше причин, щоб спогляданням на наші з'єднені сили НАТО, як на нашу найбільшу забезпеку проти агресора..." Якщо-ж ці переговори подадуть деяку надію на зменшення ризику від нинішньої ворожости, то наші заходи задля лідвищення й усучаснення матеріяльної і моральної сили НАТО будуть ще більш доцільні для того, щоб протиставитись щораз нагальнішому суперництву комуністів у всьому світі". „Конференція міністрів НАТО виділила з себе дві ділові комісії, які вже радили за закритими дверми: для справ Німеччини й Берліну та для проблеми міжнародного розброєння. Справу Німеччини реферував державний секретар Гертер, а справу міжнародного розброєння — англійський міністер закордонних справ Селвин Ллойд. У справі Німеччини — за твердженням західної преси — західні партнери на конференції „на вершинах" готові в принципі погодитись на пропозицію Хрущова щодо підписання мирового договору з „двома Німеччинами", але тільки з передумовою, що в цій справі буде переведений на терені цілої Німеччини плебісцит, щоб переконатись, що німецький нарід схвалює таку розв'язку. Західні державні мужі переконані, що в всенародному німецькому плебісциті виявиться, що німці бажають собі передусім бути з'єдиненими, а не трійко розділеними, як це хоче перевести Хрущов. Що стосується справи розброєння, то Селвин Ллойд з'ясував становище західних учасників на конференції розброєння в Женеві: західні держави не хочуть дебатувати над пустими високопарними гаслами, що їх проповідують большевики, а хочуть переговорювати про можливості дійсного розброєння — ступневого, збалянсованого і контрольованого міжнародним апаратом. — На цьогорічній конференції НАТО головує норвезький міністер закордонних справ Гальвард Лянге. У своїй промові на відкритті конференції він також підкреслював потребу єдности західного зорганізованого фронту. Західньо-німецький міністер закордонних справ Гайнріх фон Брентано вказав на справу Німеччини й Берліну, як на пробний камінь рішучости Заходу опертися совєтському імперіялізмові та комуністичній агресії. Турецький міністер закордонних справ Фатін Рушту Зорлю перепрошував приявних міністрів за те, що прем'єр Туреччини Аднан Мендерес, перешкоджений внутрішньо-турецькими справами, не міг явитись на конференцію НАТО.

В командуванні совєтських збройних сил переведено персональні зміни

Москва. — Маршал Василій Д. Соколовський, шеф штабу совєтських збройних сил, перейшов у стан спочинку нібито з уваги на погане здоров'я, а його наступником став маршал Матвій Захаров, колишній командант совєтських збройних сил в Східній Німеччині. Обидва вони майже однолітки, бо Захаров має 62 роки, а Соколовський тільки на рік старший. Західня преса пригадує при цій нагоді військову кар'єру обох тих большевицьких військовиків. — Соколовський прийшов у квітні 1946 р. на місце маршала Георгія Жукова, як головний командир всіх совєтських збройних сил в Німеччині. В березні 1948 р. він вийшов із чотиричленної альянтської Контрольної Ради, встановленої за Потсдамським договором, внаслідку чого прийшов поділ Берліну та совєтська блокада Берліну, зламана американським „повітряним коридором". Після тієї блокади Соколовського відкликано до Москви на становище заступника міністра оборони. Він є „героєм Совєтського Союзу" і має сім орденів Леніна. Матвій Захаров став маршалом в минулому році й займав радше штабові, як командні становища. Також маршал Іван Конєв, командир збройних сил Варшавського пакту — насправді підпорядкованих Совєтам сателітних армій — буцім-то хворий. Як подає „Правда України" — командантом Київської військової округи став ген.-полк. Петро Кошевой на місце маршала Василя Чуйкова, покликаного до Москви на становище заступника військового міністра.

В АМЕРИЦІ

● Губернатор Ню Джерзі Роберт Б. Мaйнер сказав, що хто закликає до будування протиатомових сховищ, повинен знати, що вибух після нуклеарної бомби спричиняє таку гарячу, яка є більша від гарячі на верхні сонця. Протиатомові сховища матимуть вартість тільки на кількададцять миль від місця, де впала водньова бомба, бо там зможуть охоронити проти радіяції.

● Сенатор Линдон Б. Джансон сказав, що треба буде добре подумати над тим, чи ухвалити пропозицію Айзенгавера видати на 37,000 нових федеральних урядовців, коли Президент ганить Конгрес за — те, що збільшує федеральні видатки.

● 29-го квітня в Скелястих горах в стейтах Вайомінг аж по Ню Мексіко впав сніг і сніговії примусили замкнути великі школи в рільничих околицях. Через тей стейт Колорадо обрахувють шкоди на 6 мільйонів долярів. Там впав сніг на 23 цалі завглибшки.

● Промисловець мільйонер Сайрус С. Ітон, який вже був у Москві в Хрущова, і гостив совєтського прем'єра в себе у ЗДА, повідомив, що 17-го липня виїде в 4-тижневу подорож по 5-ох комуністичних державах: Східня Німеччина, Чехословаччина, Польща, Угорщина і Румунія. З ним поїде і його дружина.

● Промисловець Джордж Е. Аллен був під час президентури Гаррі С. Трумана постійним гостем в Білому Домі і грав із президентом в покера. Тепер він є приятелем президента Айзенгавера, і Труман сказав про нього, що він „зробився державним мужем і грає в бриджа з Айзенгавером", та не є „приятелем Трумана".

● Державний департамент повідомив, що касується тепер зарядження з 3-го лютого 1956 року, що громадянам відбувати консулярну туристичну Угорщину. Досі на закордонних паспортах прибивали печатку „не важний до виїзду до Угорщини".

У СВІТІ

● Англійський прем'єр Геролд Мекміллен, обраний в минулому місяці в таємному голосуванні канцлером, себто президентом університету в Оксфорді, перейняв це становище у традиційній барвистій церемонії, на якій Мекміллен надано ще докторат цивільного права. Одиноково віце - канцлер, як Мекміллен, промовляли латинською мовою, якої майже ніхто з приявних на церемонії не розумів. До обов'язків канцлера Оксфордського парляменту належить головувати в університеті тільки у дуже рідких випадках, — адміністративних функцій він не виконує.

● Совєтський амбасадор в Лондоні Александер Салдатов заперечив, начеб Хрущов в своїй Бакинській промові в Баку погрожував західним альянтам. Хрущов — заявив він — тільки „стверджував факт, що сталось би, як би не підписано миру з цілою Німеччиною, а підписав його тільки Совєтський Союз з Східньою Німеччиною".

● Провінцію Бомбай в Індії поділено на дві нові провінції відповідно до двох панівних там льокальних мов: мараті і гузрат. Безпосередньо після поділу в місті Нагпур у новій провінції Магараштра з панівною мовою мараті, відбулася бурхлива демонстрація невдоволених цією адміністративною реформою. Коло 100 осіб ранено. Таким чином, в 11-му році після здобуття суверенности Індія все ще переживає внутрішні потрясення з приводу мовних спорів.

● В Істанбулі мали відбутись в минулу неділю спортові змагання між Туреччиною і Вражилією за чашу Девіса. Вони не відбулися внаслідку проголошення й мілі винняткового стану у зв'язку з студентськими демонстраціями проти уряду. Всі ресторани й казарні у місті, за винятком тих, що примішені в готелях, закриті. Закриті також кінотеатри та інші місця публічних розваг.

● Засуджений в Індонезії на смерть американський летун Аллен Лоренс Поп, ветеран Корейської війни, який помагав індонезійським партизанам, що боролись проти проокомуністичного режиму президента Сукарна, вірить, що його не стратять, бо передтим помилувано вже п'ятьох засуджених і не виконано ніодного засуду смерти.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St, Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Трагікомедія роззброєння

У минулу п'ятницю 29-го квітня Женевську конференцію роззброєння перервано до 7-го червня ц. р., щоб головні її учасники могли взяти участь в приготуваннях до конференції „на вершинах", яка має початися 16-го травня ц. р. в Парижі. Справа міжнародного роззброєння буде там одною з трьох точок денного порядку. Женевська конференція тривала від 15-го березня ц. р. і відбула 32 засідання. Вона не тільки не довела до будь-якого позитивного висліду, але не змогла навіть погодитися щодо спільного комунікату про припинення нарад.

Большевики, використавши 32 засідання для виголошування пропаґандивних промов на тему „генерального і тотального" міжнародного роззброєння, не хотіли навіть приступити до обговорювання будь-якої ділянки з велетенського комплексу роззброєння. Вони вічно торочили про „генеральне і тотальне" роззброєння, — не згадуючи про контролю над роззброєнням. І вони відмовились навіть дискутувати над пляном ступневого, збалянсованого й контрольованого роззброєння. Щоб поставити точку над „і" суто пропаґандивної цілі отих безконечних розмов у Женеві, Валеріян Зорін все таки пробував перепачкувати в кінцевий комунікат оптимістичне твердження „поступу" нарад, поруч із скиненням вини на західніх партнерів за те, що ніби то вони не хочуть роззброїтися „генерально і тотально" протягом найбільше чотирьох років. Ясно, що західні представники відкинули таку вимогу, і конференція на тому розійшлася.

Це не перший випадок невдачі переговорів з большевиками на тему роззброєння. Такі переговори з таким самим успіхом ведуться майже від кінця останньої світової війни. 6-го вересня 1957 року большевики зірвали Лондонську конференцію, яка ніби подавала надії на „якесь зговорення". Після дворічної пустки, міністри закордонних справ — ЗДА, Англії, Франції і СССР — ствердивши повну невдачу своєї конференції у справі Німеччини й Берліну, яка велася в Женеві від 11-го травня до 5-го серпня мин. року, погодились тільки щодо однієї точки: відновити переговори про міжнародне роззброєння. Отож, вони покликали нову Комісію з 10-ох членів, 5-ох західніх і 5-ох комуністичних держав. 28-го жовтня мин. року Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй поблагословила те рішення, затвердивши його всіма 82-ма голосами. Практичний вислід, як бачимо з наведеного вгорі факту, цілком трагічний.

Справа переходить тепер на форум голів урядів чотирьох великодержав. Деякі західні оптимісти потішають себе тим, що Нікіта Хрущов захоче представити себе у ролі миротворця і кращого дипломата, ніж його міністри, і займе на конференції „на вершинах" таке становище, яке дасть можливість зрушити з мертвої точки проблему міжнародного роззброєння — у практиці. Це наївна надія. Бо хоч большевики не раз заскакують світ своєю пливкою тактикою, проте вони не всилі змінити ні своєї цілі завоювання світу, ні свого агресивно - мілітаристичного характеру. Тому всі розмови про роззброєння — це трагікомедія, бо вони наперед засуджені на невдачу.

Нехтуване визволення

У теперішній співіснувальній атмосфері, та ще й безпосередньо перед плянованою і оранжованою під знаком того співіснування конференцією „на вершинах", справа визвольної політики сходить помітно на дальший плян, хоч саме протиставленням тієї визвольної політики демократичній політиці здержування комунізму республіканці вісім років тому здобули для своєї партії владу в країні.

Яскравим прикладом своєрідної добровільної мораторії для визвольної проблематики поневолених народів може послужити загальнореспектований „Ню Йорк Таймс", що завжди вважався одним з найавторитетніших не тільки інформаторів, але й виразників урядових політичних тенденцій. Навести б тільки деякі приклади:

Президент Французької Республіки ген. Шарль де Голь, промовляючи 27-го квітня у Сан Франсіско, між іншим ствердив: „Глибока причина того, що ми — Америка і Франція — є єдині серцем і духом, лежить у тих самих наших ідеалах, що відповідають політичному реалізмові. Разом ми бажаємо, щоб усі народи світу були вільні, мали право на самовизначення внутрі і назовні..." Згаданий щоденник подав детальний опис прийняття де Голя та зміст його промови, за виїмком саме того, що він сказав про волю і право на самовизначення для всіх.

Очевидно, що газета чи її репортер можуть пропустити навіть важливу інформацію цілком випадково, без будь-якої тенденції. Але в числі того щоденника з 2-го травня знову є звідомлення про виступ віцепрезидента Ричарда Ніксона на американсько - польській імпрезі в Шикаго, і знову ані згадки про те, що Ніксон говорив про право всіх народів жити в системі і мати уряд свого власного вибору, про вислів його надії, що це право раніше чи пізніше матимуть і ті народи, які нині поневолені.

В тому числі згаданого щоденника є вістка про Параду Льояльности в Ню Йорку попередньої суботи. І знову, наприклад, ніже слова про участь української групи, яка була не тільки найчисленнішою, але й найбільш мальовничою з-поміж усіх національних груп.

Очевидно, що все це може бути випадкове, але факт повторювання таких випадків промовляв би радше за те, що мається тут до діла з цілком свідомим і пляновим становищем, подиктованим певною дійсною чи уявленою політичною рацією. А якщо до того додати відоме становище в подібних справах урядового „Голосу Америки" та цілий ряд інших проявів, то не можна не прийти до висновку, що поставлений в заголовку цього коментаря: Америка, ради підкиненого їй Москвою співіснувального зозулиного яйця нехтує наймогутнішим політичним арґументом, що їй дає у політиці відносно Совєтського Союзу визвольна справа поневолених народів.

Оборона перед загрозою

Польська, як і інша неангломовна преса у ЗДА, поступово й безупину вкорочується, про що вже була мова в статтях і в коментарях на сторінках „Свободи". Протягом останніх трьох років кількість польських щоденників у ЗДА зменшилася з восьми до шести, не враховуючи до цього числа дітройтського щоденника „Дзєннік Польскі", який з квітня ц. р., замість шість разів на тиждень, появляється вже тільки чотири рази. Дуже дошкульною втратою для польської преси у ЗДА є зміна старого польського щоденника „Кур'єр Подзєнни", видаваного у Бостоні від 1913 року, на тижневик, яку то зміну переведено з початком травня цього року.

Стверджуючи наявність цієї кризи, польська еміґраційна преса підкреслює, що тепер мають можливість появлятися тільки ті часописи, за якими стоять великі забезпеченеві об'єднання, і що загроза ліквідації стоїть особливо перед тими часописами, що їх видають приватні видавничі спілки.

Криза, перед якою опинилася польська преса у З'єдинених Державах Америки, не стосується, як уже згадано, самої тільки польської преси. Вона існує й серед іншомовної преси, може заторкнути незабаром і українську пресу, особливо ж ту, що появляється поза забезпеченевими союзами. Загрозу цю треба мати на увазі, докладаючи всіх зусиль не тільки для вдержання теперішнього стану посідання, але й для його поширення, яке в сучасних умовах все ще є можливе.

„ГРІХИ МОЛОДОСТИ"

Мюнхен. — Міністер для справ вигнанців в уряді Західньої Німеччини, Теодор Оберлендер перебуває в дуже неприємній ситуації, яка приносить турботи цілій Федеральній Республіці. Оберлендера, саме перед конференцією прем'єрів великодержав на найвищому рівні, комуністич. преса почала завзято атакувати за „злочини проти людяности". Зокрема Оберлендерові приписують комуністи участь в убивствах жидів і поляків у Львові вліті 1941 року після відступу совєтських армій на схід. Спеціяльна міжнародня слідча комісія, що засідала в Голляндії, визнала ці обвинувачення проти Оберлендера за безпідставні .Однак, комуністи не припинили своєї пропаґанди. В Східньому Берліні проти Оберлендера зорганізовано показовий „судовий процес" і вислано йому запрошення — з'явитися перед комуністичний суд. Оберлендер відіслав те запрошення, навіть його не читавши. Всеодно комуністи засудили його на досмертну в'язницю і видали за ним „стежний лист".

Однак, сам Оберлендер відчув, що його присутність в уряді Аденауера спричиняє труднощі для Федеральної Республіки, і тому пару тижнів тому заявив, що бере відпустку. Це його рішення зрозуміли в парляменті і в пресі як дипломатичний крок. Думалося, що Оберлендер з відпустки не вернеться в міністерське крісло, а подасться на димісію. Тому повною несподіванкою для всіх було рішення Оберлендера з 22-го квітня тільки тоді залишити міністерську посаду, коли парляментська слідча комісія подасть звідомлення в його справі. Це рішення викликало в парляменті і в суспільстві Західньої Німеччини немале здивування та огірчення, Адже ж він сам дав слово своїй партії, що вийде з уряду найпізніше 5-го траня. Тому це його рішення уважають за скандал і зламання даного слова. Може бути, що проф. Оберлендер бере тут приклад з канцлера Аденауера. Як відомо, Аденауер мин. року хотів був кандидувати на уряд президента республіки, але, побачивши, що роля президента буде тільки „декоративною", змінив своє рішення і лишився головою уряду, щоб рішально впливати на державну політику. Але, „що можна попові, то дякові зась". Аденауер не має „політичних гріхів" з минулого, які тяжать над Оберлендером. Бувши молодим чоловіком, Оберлендер належав до фанатичних нацистів і брав участь у першому виступі Гітлера разом з ген. Людендорфом в Мюнхені у 1923 році. Пізніше був діяльним членом партії Гітлера, і тільки фатальна політика „фюрера" під час другої світової війни розкрила йому очі на катастрофу, до якої Гітлер завів Німеччину. Але це каяття вже було без „вороття". Були й інші діячі в партії Гітлера, що прозріли і висловлювалися критично про політику божевільного „ґефрайтера", однак вони не спромоглися зробити рішального кроку, щоб позбутися цього маніяка, і були пасивними свідками трагедії.

На крик і галас комуністів проти Оберлендера можна не звертати уваги. Виконавці злочинів у Вінниці, в Катині, Караґанді і інших містах мають найменше права виступати як „оборонці гуманности". Але для уряду Аденауера присутність Оберлендера невигідна саме тепер, коли Москва веде шалену кампанію проти Західньої Німеччини взагалі. Звичайно, кожний у вільному світі буде сміятися з наклепів совєтської пропаґанди на Аденауера, мовляв, він малював заломлені хрести на будинках в Америці. Але атаки Москви і її підголосків у совєтському бльоку проти колишніх активних нацистів, як, наприклад, Оберлендер, можуть знайти у вільному світі відгомін, невигідний для уряду Аденауера. Очевидно, Аденауер льояльно боронив і боронить свого міністра. Але є межі в льояльності в політиці, і приходить момент, коли рішає доцільність. Тому громадська опінія в Західній Німеччині сподівається, що рішальне слово в справі Оберлендера скаже старий канцлер Аденауер.

Н. Є.

Держави НАТО Европи і ЗДА продукуватимуть одностайну зброю

Париж. — Західня Німеччина, Голляндія й Італія порозумілись з З'єдиненими Державами щодо спільної продукції суперсонічного ракетного бомбардувальника і винищувача „Локгед Ф-104 Старфайтер". Продукційна програма того воєнного літака найвищої кляси обрахована на 1,600,000,000 долярів. Америка зобов'язалась початково постачати різні окремі частини того літака, що його будуватимуть в названих західньо - европейських країнах для їхнього озброєння. За два роки ті краї зможуть продукувати цей тип літака цілком самостійно. Водночас Франція, Західня Німеччина, Бельгія, Голляндія і Італія порозумілись із ЗДА щодо спільного продукування протилетунської ракети „Гок". Ця програма передбачає перший видаток 450,000,000 долярів. Водночас, Норвегія, Данія, Туреччина і Голляндія погодились щодо спільного проєкту на 40,000,000 долярів, яка передбачує продукцію американської протилетунської ракети, вистрелюваної з літаків типу „Сайдвіндер". Ця співпраця між різними европейськими країнами Північно-атлантійського пакту та З'єдиненими Державами в ділянці продукції зброї страшенне обнижує кошти продукції зброї, як також іде по лінії одностайного узброєння усіх західніх союзників, об'єднаних спільним найвищим командуванням.

ЛЮБОВ І ЩАСТЯ...

Любов і щастя не приходить,
Немов сусіди, прямо в дім,
Їх на шляхах життя знаходить
І загартовують в труді.

Замало їм, щоб серце било
У хвилюванні, наче птах,
Щоб очі радісно горіли,
І клятву мовили уста.

Для них і літ, і праці треба,
И тоді лиш їх зустрінеш ти,
Коли не зватимеш до себе,
А будеш їм назустріч йти!

З. ЛАВРЕНЮК

НА ТЕМИ ДНЯ

9 ЗАКОНІВ ДЛЯ ПОБОРЮВАННЯ ЗЛОЧИННОСТИ НЕПОВНОЛІТНІХ

Напринкінці квітня нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер підписав 7 законів для поборювання злочинности серед неповнолітніх. Давніше він підписав два закони в цій самій справі, так що нюйоркський стейт, а головно місто Ню Йорк, мають уже 9 нових законів, які, на думку губернатора, творитимуть ядро „нового динамічного" відношення до проблеми злочинности серед молоді. Ці законопроєкти вніс до стейтової леґіслятури сам губернатор.

Почнімо від давніше підписаних двох законопроєктів. Перший із них дозволяє збільшити у таборах праці число мешканців, які мають виконувати різного роду працю, як реґуляція рік, будова шляхів і т. п. Другий закон дозволяє стейтовій скарбниці видавати фонди на допомогу місцевим добродійним установам, які утримують спеціяльні доми для засуджених юнаків за доконані злочини.

Між ухваленими законами один дозволяє централізувати в Ню Йорку всі уряди, які мають наглядати за умовно засудженими малолітніми злочинцями; досі всі ці уряди знаходилися при судах для родинних відносин, окремих судових сесіях і при маґістратських судах. Ціль цього об'єднання — поліпшити й поширити працю цих урядів.

Один з прийнятих законів створює при. виконному департаменті Відділ Молоді, що має виконувати функції, які досі виконувала Стейтова Комісія для справ молоді. Відділ Молоді має право реґабілітувати хлопців і дівчат від 15 до 18 років. Реґабілітація відбуватиметься в окремих осередках, де засуджену за злочин молодь виховуватимуть для нового, чесного життя. Крім того будуть створені окремі осередки для молодих людей, які ще не доконали злочину, але вже стоять на „слизькій дорозі".

Один з підписаних Рокефеллером законів дозволяє судам карати 15-річних злочинців, які доконали поважних злочинів, і відсилати їх до виховних закладів для малолітніх злочинців.

Дальші два закони дозволяють створювати окремі доми для хлопців і дівчат, які вийшли з поправних і в'язничних інституцій, але ще не знайшли собі праці. Ціль такого роду „напів - карних" домів — допомогти цій молоді включитися в нормальне життя.

Шостий з черги закон дозволяє затруднювати 14 - 16 річних юнаків під час шкільних вакацій, а сьомий дає право шкільній адміністрації побільшувати число навчальних годин.

Як бачимо, всі ці закони в основному мають своєю ціллю виховувати молодих людей, які вже доконали будь-який злочин, або стоять на шляху до цього, але не дбають про те, щоб запобігти злочинам, а це — найважніше при вихованні молоді.

Треба б подумати про позитивно виховні засоби, як виховувати молодь, а не тільки про кари. Треба б зорганізувати молодь при церквах або школах, щоб вона могла працювати під наглядом дорослих, а тоді не треба буде користати з нових карних законів — свіжоухвалених.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Дещо про Мордалевича-Головацького

У статті „До тридцятих роковин судового процесу СВУ" („Свобода" з 26-го квітня ц. р.) п. К. Туркало в одному місці подає: „А тим часом не згадується за провідника Мордалевича, що оперував увесь час під самим Києвом і пізніше, та робив навіть наскоки на самий Київ (?). З ним, завзятим борцем за ліпшу долю українського народу, мені довелося також бачитись і радитись у с. Янківцях поблизу Києва. На жаль, його доля мені невідома".

Справді, вліті 1921 року, коли я вже був у Празі, доходили вістки з України, що там енерґійно оперують партизани під кермою от. Мордалевича. (Як потім я довідався від самого отамана, вістки були дуже перебільшені).

В Празі мені довелося мешкати з Т. Мишаком, що також видавав себе за повстанського отамана. Насправді ж був то дуже рухливий хитрун. Згадую про нього тільки для асоціяційного розвитку моєї згадки про от. Мордалевича. Отже, мій співмешканець Мишак якось восени того 1921 року десь зник, а з'явився після того аж на початку лютого 1922 року. З досвіду я вже знав, що в його розповідях треба було вишукувати правду, як розсипані макові зернята в смітті. З того, що він розповідав по повороті, мене зацікавило тільки те, що йому довелося сидіти під арештом у Варшаві разом з от. Мордалевичем. Пан Мишак казав, що він тоді мав при собі, дуже добрий документ — індекс Українського Вільного Університету в Празі. Він показав його Мордалевичеві і заявив: коли вирветеся з польського арешту, пробивайся до Праги, там можна вчитись".

Одного дня під весну того ж 1922 року коло студентського дому до мене припровадив п. Мишак високого, широкоплечого худого добродія і сказав: „Знайомся, Фотію, оце тобі і є сам отаман Мордалевич" Моє здивування і зацікавлення були дуже великі. Сам же бо не мало мав справ з повстанцями та партизанщиною, а тут ось, можна сказати, останній моґіканин від того діла. Мишак, як звичайно, довго не витримував на одному місці — подався кудись. Отак і почалося моє знайомство з от. Мордалевичем. І при тій же першій зустрічі він попередив мене, що він вже не Мордалевич, а Головацький. Подав на це свої мотиви, але я не цікавився. Він відобрав у мене всі потрібні йому інформації в справі студій та отримання допомоги. Із моєї резерви вділив я йому десять квитків на обіди і десять на вечері для використання тут же в студентській їдальні.

Та дуже скоро я переконався, що Мордалевич-Головацький не такий безпорадний, як то воно мені спочатку здавалось. Його партизанські чини, про які він мені цілими годинами оповідав, показувались далеко мізернішими, як то подавалось у нашій закордонній пресі. Мордалевич казав, що вже в половині літа 1921 року його партизанщина звелася нанівець. „Решту своїх партизанів, — казав він, — яких двадцять п'ять хлопців, я розпустив по домах, а сам заліг на горищі в сіні (може в тому селі Янківці, в якому п. К. Туркало з ним бачився). Лежав та передумував усе, переціньовав свої політично - національні переконання і прийшов до висновку, що тільки радянська влада, комуністична партія стоїть на стороні трудових мас. Мої наново оформлені погляди і переконання я описав, сформулював і разом з заявою переслав нашій радянській владі. По якомусь часі мене сповістили, куди я маю в'явитись".

У такому дусі от. Мордалевич розповідав мені про свій перехід на службу до большевиків. Чи купив він ту ґарантію недоторканости кров'ю своїх недавніх побратимів, як то в таких випадках бувало, звичайно, він не міг мені сказати. І нібито великий гін до студій (він закінчив учительську семінарію) заставив його втекти закордон. Не бракувало й „романтики" під час тієї втечі: Пробивався він до кордону з решетами на возі. Коли, мовляв, затримають, то скажу, що продаю по селах решета.

У першім же дні, як появився Мордалевич у Празі, можна було помітити, що ніякої втечі він не робив, а тільки помандрував у світ, між українську еміґрацію, з спеціяльними дорученнями. Спочатку я пробував з ним сперечатись, дебатувати, але мої докази про смертельну шкідливість большевизму для нашого народу розбивались об його наскрізь комуністичні переконання. „Боротьба за УНР з її дрібнобуржуазною соціялістичною структурою — казав він — це вже перестаріле, несучасне, і його ніколи не приймуть вільні трудящі маси". Після декількох таких „схваток" я з Мордалевичем перестав зустрічатись, і при випадкових зустрічах ми вже один одного не пізнавали.

В який спосіб Мордалевич оформив зміну свого прізвища на Головацького, і то так, що навіть під цим прізвищем вступив до університету — я тим не цікавився.

У Празі була група студентів - зміновіховців, що звались „Шевченківська Студентська Громада". Мордалевич із перших же днів у Празі опинився у тій „громаді". Звичайно, він відверто і часто відвідував большевицький консулят, що містився на „Козім Намєсті" (козячий майдан). Перед розпадом Чехо - Словацької Республіки „Шевченківська Громада" перестала існувати. Головні активісти „Шевченківки": Харусь, Веретко, Пирхавка, Потійчук, Кондращенко, Павлюк (поет), Дзюба, Гладун і ін. виїхали на „родіну" і дуже скоро там по них і сліди пропали... Мордалевич - Головацький виявився за тих поворотців мудрішим. Під час студій на філософічному факультеті Карлового університету (до Українського Вільного Університету він мало навідувався) познайомився з студенткою - чешкою, що належала до найправішого чеського політичного напрямку — партії народних демократів, і одружився з нею. Вона допомогла своєму чоловікові набути чеське громадянство. Потім обоє виїхали до Карпатської України на вчительські посади. Коли мадяри заграбили Карпатську Україну, то вони повернулись до Праги, де Мордалевич, доктор філософії Головацький, стояв осторонь від українців. І цей свій спогад закінчу словами п. К. Туркала: „На жаль, (дальша) його доля мені не відома".

Про СВУ, СУМ, може, колись дещо напишу окремо.

Ф. Мелешко

Наталена Королева

ВОЄННЕ ІНТЕРМЕЦЦО

(3)

— Слабі, як нарід, загнаний іншими, дужчими, аж під полярні кола... І ми, відчуваючи це своїм „народним інстинктом" воюємо з перешкодами, з яких збудовано наше життя — і індивідуальне і національне.

— За прикладом нашої землячки — шведської жаби, про яку розповідають нам з дитинства мами і бабуні! — знов озвався Біркенфельд. — Тієї жаби, що впала у глек з молоком. Була б загинула у ньому, коли б неустанним рухом не збила з молока масла! А тоді й вискочила!

— Тому й ідемо ми з найслабшими, найбільш безсилими, скривдженими! Лорд Байрон — з греками. Ми з Біркенфельдом — з українцями. Дікеї! — вказав Королів на докторів годинник і закінчив:

— Вісім з половиною хвилин. І почався „бій словесний" без відпочинку...

Королів підвівся:

— На добраніч! Ходім Біркенфельде! Нам же треба вночі вирушити з телеграфною ротою, щоб розшукати нашу частину чи відділ!

Зірвалася й я.

— Пане докторе! Якщо сидітиму ще, то люди мені повтікають з порожнього шпиталю!

— „А тепер — купатися!" думаю з насолодою.

Але купатись не довелося.

У хаті застала Дребаса. Стояв на чотирьох, напів схований під ліжком. І з тієї таємної схованки чути було загадкове плюскання води й дзеленчання металевого начиння.

— А це що за мара?... — озвалась я до незрозумілого явища.

— Так що — забираю! — лаконічно відповів Дребас. І виліз з-під ліжка з відром, повним ще живої риби.

— Селяни поскаржились. Так вахмістер — звісно! — так би „поговорили" з нами, що мордяка й зо два дні не відпухла б... Отож ми й сховали у вас, сестричко, значить ... вияснив завжди маломовний Дребас і зник із своїм відром.

Але на його місці, немов з землі, виріс Волощенко. Завжди веселе його обличчя було збентежене.

— Що трапилося?

— Біда, сестричко! Треба рятувати. З десять „розвідчиків" розвідали докладно, де є гуральня, а в ній горілка, і — напились. Як полагається! — констатував Волощенко.

Він з Дребасом і Ланкіним уже перетягли всіх під лісок. Але повідомити інших товаришів вояків — нема як.

— Хто витримає супроти горілки?

Я глянула мовчки воякові у вічі.

— Не сумнівайтесь, сестричко! Я ж сказав: ані Боже мій! І коли б Дребас... на „обчий котлет"[12]) власними руками стовк би!

Я знала: і за меншу провину Енґаличев жорстоко бив вояків. Часами власноручно. Хоч під суд ніколи й нікого не віддавав. І тому вояки казали, що він „не собака, але отець - командир".

— Тож і б'є..., як батько! Щиро, від серця!

— „Амоніяк з водою... холодний обклад... оцет...", згадувала я Дребасові ліки у таких випадках, коли треба було і його рятувати. Додала ще етер і — на всякий випадок — засунула бравнінг до внутрішньої кишені. Хто ж бо може знати?

Може ця гуральня була „підстроєна" навмисне ворогом?

В сінях Ланкін загородив дорогу:

— Сестрице! І не думайте!

— Відступись, Ланкін, — і показала йому рукою на Червоний Хрест. — Навіщо ж ношу цю відзнаку?

Ланкін рухом досади кинув шапкою об землю.

— Правда!.. Помогти треба...

Ставився до мене з великою пошаною.

— Іновірная у нас сестричка, але правильная! — завжди рекомендував чужим свою сестру.

І вже тримав надворі свого й мого коня за вузду.

— Дивись, Чалий, виноси, якщо треба буде... — промовив до свого горбоносого, волохатого „калмика"[13]).

— Ходім!

Волощенко почав був сперечатись.

— Даремно, брате, скотину на таке діло волочиш.

— Сам ти, дядю, скотина! — злісно сплюнув Ланкін. — А Чалий — він бойовий товариш! Як же мені з ним у біді розлучатись?

***

Скінчено снідання.

Випито гарячий чай, міцну каву. Я притулилася у куточку зімпровізованої старшинської їдальні. Сперлася на повішені за моєю спиною шинелі. Дрімаю. Вночі бо було праці досить: перевезли на наших конях „несподівано захворілих". На щастя, було їх тільки шість, а не десять. З помічччю тих же Ланкіна, Волощенка й Дребаса уложено „немічних", зварено міцну каву, зроблено гарячі оклади на ноги... ранком помогла ще гаряча приперчена часничкаюшка. Щоб доктор „не впізнав по духу"... немочі! Але доктор не прийшов навіть подивитися... Або здогадався, яка саме „хвороба" на них прийшла, або ж найхитріший зі всіх на світі „Лапарельльо" Волощенко щось вигадав.

— Передрімайтеся сестричко, — радить добродушний доктор Толубуєв. — Бо ж уморите ви себе... така ви на працю люта... А нам працьовиті сили потрібні!..

Чи не перешкоджає мені їх спів? Ніяк! Хай собі співають „пєсєльнікі"! Хто ж бо не знає, що коли князь Енґаличев обідає чи снідає, конче мусять співати йому „пєсєльнікі"... І конче українських пісень. Любить їх дуже князь-татарин! Чужими словами, але зрозуміле, „своє" говорить йому мелодія широких степів... Про брязкіт зброї... іржання степового коня... про вільні простори, що не може про них забути кров номада. Давно, з діда-прадіда, цілі покоління Енґаличевих у царській ґвардії служать, живуть у Петрограді, а на відпочинок до Віяріцу, до Остенди їздять... Але залишились тим, чим були: татарами.

(Далі буде)

[12]) „Обчий котлет" — так називали вояки дрібно посічене м'ясо, запечене з розмоченою булкою та яйцями, як довгастий буханець хліба.

[13] Калмик-калмицький кінь.

Студійна (Каледжова) Грамота Українського Народного Союзу запевнить вашим дітям вищі студії, а з ними краще й багатше життя! Не зволікайте зі забезпеченням ваших дітей!

СВОБОДА SVOBODA

ПЕРЕДПЛАТА:

На рік	$12.00
На пів року	6.25
На три місяці	3.25

В Джерзі Сіті і закордоном.

На рік	$14.00
На пів року	7.50
На три місяці	4.00

SUBSCRIPTION RATES:

One year	$12.00
Six months	6.25
Three months	3.25

Jersey City and Foreign Rates:

One year	$14.00
Six months	7.50
Three months	4.00

В. Л.

Д-р ЮЛІЯН НАЛИСНИК

(Посмертна згадка)

Юліян Налисник народився 1-го липня 1890 р. в Красній, пов. Кросно, Зах, Галичина. Народну школу закінчив у рідному селі Красна, де його батько Николай Налисник 35 років аж до своєї смерти 21-го листопада 1913 р. був управителем народної школи. За намовою односельчанина, абсольвента перемиської української гімназії Івана Кобаси, пізнішого проф. І. Зілинського, середню школу почав на приготовнім курсі української гімназії в Перемишлі. По закінченні курсу вернувся додому, на вакації свідомим українцем, і тому батько „старорусин" віддав сина Юліяна на перевиховання до „рускої" бурси і польської гімназії в Новім Санчі. Змушений новосандецьку гімназію покинути, за порадою згаданого вже І. Кобаси - Зілинського, перейшов до 5-ої кляси української академічної гімназії у Львові, де зложив іспит зрілости і записався на правничий факультет університету.

З вибухом першої світової війни в серпні 1914 р. зголосився в ряди Українських Січових Стрільців і був приділений до 2-ої сотні Семенюка. 30 вересня 1916 р. попав під Потуторами біля Бережан в російський полон і опинився у Ялуторовську, на Сибіру. Прикінці 1917 р. втік зі Сибіру до Києва, де в 1-ім міністерстві закордонних справ України працював як 13-ий урядовець. Коли проф. Олександер Шульгин організував українське посольство до Софії в Болгарії, запросив його на свойого урядовця. Як урядовець українського посольства їздив Налисник як дипломатичний кур'єр по Середущій Европі, та співредагував місячник „Украйнско - Болгарски Преглед".

По заключенні мира Польщі з большевиками в 1921 р. вернувся в Галичину. В Кракові скінчив правничі студії, адвокатську практику відбував в повітовому місті Кросно. В 1931 р. відкрив адвокатську канцелярію в містечку Дукля. З вибухом другої світової війни 2-го вересня 1939 р. поляки його заарештували і хотіли відставити до звісного табору для інтернованих українців в Березі Картуській. Причиною арешту була громадська праця у рідному селі Красна, де працював при заснуванні Т-ва „Український Народний Дім", „Сільський Господар", та у великій мірі причинився до будови величавої домівки Українського Народного Дому. Як член проводу і кількалітній голова того Т-ва, постійно доїжджав з Дуклі до Красної і розпочате діло будови довів, помимо великих перепон збоку польського уряду, до кінця.

На початку 1939 р. староство в Кросні розв'язало Т-во „Укр. Народний Дім" в Красній, бо воно ніби загрожувало публічній безпеці, та заряд майном віддало місцевому управителеві школи, полякові Ковальському. Від того рішення д-р Налисник вніс відклик до Воєвідського уряду у Львові, який затвердив рішення староства. На те все він вніс скаргу до Найвищого Адміністраційного Трибуналу у Варшаві. Справа мала вирішитись восени 1939 р. Але до того не дійшло, бо прийшла війна. Поляки хотіли за це пімститися. До Берези Картуської не заїхав, бо вже 7-го вересня 1939 р. польське військо і староство залишили Кросно і д-р Налисник вийшов на волю. В Дуклі були ще польські війська, то він пішов до рідного села Красна, наказав Ковальському негайно ключі віддати Управі Т-ва „Укр. Народний Дім", а опісля вернувся до Дуклі.

За час німецької окупації, при адвокатській праці, трудився жертвенно на народній ниві в дуклянській окрузі і у рідному селі Красна. За цю працю поляки його ненавиділи, деякі людці робили до німецького Гестапо доноси. Вкінці 1943 р. підпільна польська організація переслала йому присуд смерти. Присуду не вдалось їм виконати, бо д-р Налисник все стерігся і вечорами нікуди з дому не виходив. В червні 1924 р. поляки знову донесли до Гестапо, що Налисник підбурює лемків проти німців і співпрацює з УПА. Був арештований і йому грозив розстріл, але при стараннях дружини майже чудом вийшов з тюрми.

Коли до Дуклі зближався фронт, польська підпільна організація стріляла німців і українську інтелігенцію. Підозрілий місцевому Гестапо і загрожений польською боївкою д-р Налисник з дружиною Наталією був змушений залишити рідну Лемківщину. 31-го липня 1944 р. опинився в Зальцбурзі в Австрії, де в голоді і холоді мусів важко з дружиною працювати. Коли американські війська зайняли Зальцбург в дні 9 травня 1945 р., зорганізував „Український Комітет", якого був головою. Американська влада визнала цей Комітет, на рівні з іншими національними Комітетами. Коли УНРРА зорганізувала і перебрала під свою опіку скитальчі табори і „Український Комітет" розв'язано, тоді д-р Налисник перейшов на працю до Міжурядового Комітету для справ втікачів — установою, яка перша почала висилати скитальців у вільний світ. Відтак працював в Переселенчім Відділі ІРО.

24-го грудня 1949 р. приїхав з родиною до Ню Йорку, де негайно включився в громадську працю. Початком 1950 р. прийняв пост голови 1-го відділу відновленої передвоєнної Організації Оборони Лемківщини, як також містоголови і організатора Головної Управи ООЛ і ті функції, з малими перервами, сповняв до 1-го повоєнного з'їзду ООЛ, який відбувся 18-го жовтня 1958 р. в Ню Йорку. На з'їзді його вибрали на голову Головної Управи ООЛ, а на 2-му Лемківському З'їзді в дні 8-го листопада 1959 р. в Йонкерс, Н. Й., З'їзд поновно віддав провід Головної Управи ООЛ д-рові Налисникові.

Д-р Налисник був членом управи Т-ва „Українських Правників" і членом Головної Ради Братства Українських Січових Стрільців, а від 2-го Лемківського З'їзду головою Видавничої Колегії Головної Управи Оборони Лемківщини Західньої України".

Побут на чужині серед невідрадних обставин, туга за рідною Лемківщиною, праця на прожиття і громадська праця підірвали його здоров'я і досвіта, в п'ятницю 22-го квітня 1960 р. в шпиталі Белвю в Ню Йорку д-р Налисник несподівано помер, залишаючи вірну дружину Наталію, рідного брата Олександра Малецького і дальшу родину.

Вічна Йому Пам'ять!

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ

У п'ятницю, 6-го травня 1960 р.

— відбудеться — в залі КЛЮБУ

Авторський вечір ОЛЕГА ЛИСЯКА

В програмі, крім Автора, візьмуть участь:

Ліда БУЛЬБА, — Віра ЛЕВИЦЬКА, — Марія ЛИСЯК, Богдан ПАЗДРІЙ і Ярослав ПІНОТ-РУДАКЕВИЧ.

Як бачимо усі виконавці-гості з Филаделфії є високоцінені і люблені нюйоркчанами, тому вечір заповідається багатим, цікавим і вартісним.

ПОЧАТОК — в год. 8:00 вечора.

Українська Православна Церква св. Володимира

160-170 Захід, 82 вулиця — в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

запрошує всіх православних Українців на

ПОСВЯЧЕННЯ

ПРЕСТОЛУ, ІКОНОСТАСУ і всього ХРАМУ

в НЕДІЛЮ, 15-го ТРАВНЯ 1960 року,

яке доверщить

Владика Митрополит Іоанн.

Зустріч Високопреосвященнійших ВЛАДИК в 9:30 год. рано.

Після посвячення — ІНТРОНІЗАЦІЯ ВЛАДИКИ АРХИЄПИСКОПА МСТИСЛАВА на Голову КАТЕДРИ.

Урочисту Соборну Архиєпископську СЛУЖБУ БОЖУ

відправлять

Високопреосвященнійші ВЛАДИКИ з участю численного Духовенства.

ПОЧАТОК — в 11:00 год. ранку.

По Службі Божій

СВЯТОЧНИЙ ОБІД

у ПАРАФІЯЛЬНІЙ ЗАЛІ. — ВСТУП: $7.50.

Напередодні, в СУБОТУ, 14-го ТРАВНЯ — ВСЕНІЧНА, в год. 7:00 вечора.

Протопресвітер ЛЕВ ВЕСОЛОВСЬКИЙ — настоятель

ЗА УРЯД: Иосиф ГОРДІЯК — голова, Василь КАСПРУК — секретар

СВЯТОЧНИЙ КОМІТЕТ: Гнат МАРЧАК — голова, Іван ПАЛИВОДА — секретар

П. С. Зголошення на участь в ОБІДІ, просимо подавати не пізніше до 8-го травня.

Український Музичний Інститут в Ню Йорку

— влаштовує —

в неділю, дня 8-го травня 1960 р.

в залях ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ

149 Second Avenue — в НЮ ЙОРКУ

КОСТЮМОВИЙ КОНЦЕРТ

В другій частині імпрези будуть висвітлені

ДИТЯЧІ ФІЛЬМИ.

Смачний буфет в зарядженні ВП. Пань Батьківського Комітету при УМІ.

ПОЧАТОК КОНЦЕРТУ — в год. 4:00 по пол.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шевченківське Свято, в Трентоні, Н. Дж.

В нашому місті при Українському Демократичному Клюбі, що суботи працює школа українознавства, яку відвідує понад 40 дітей. Учителі цієї школи, які не одержують жадної платні, ведуть велику національно - виховну роботу серед своїх учнів і поглиблюють її в позашкільній роботі, найбільше в підготовці й переведенні прилюдних виступів своїх виховників. Найважніші з цих виступів: Ялинка, участь у святі 22-го Січня та Шевченківське Свято, яке відбулося силами учнів 27-го березня.

Програму започатковано могутніми звуками Шевченкового „Заповіту" з патефонової платівки. Стоять усі в залі, а на сцені — велика громада дітей і підлітків, які зібралися „пом'янути не злим тихим словом" найвидатнішого сина України.

На сцену вийшов з коротким вступним словом п. Гуща — директор школи. — Учень 7-ої кляси Леонід Дідок читав реферат з пам'яти цитуючи відповідні уривки з творів Поета. Після нього музичний виступ п-ни Галі Сидорець, і на сцені появилося 11 маленьких дівчаток і хлопчиків, в глибокій пошані наблизилися до могили, де поставили кошик живих квітів та почали „Поклін Тарасові". Цей монтаж пісень, гуртових та окремих деклямацій діти виконали надхненно й по-мистецькому. Видко працю вчительки 1-ої кляси п-ні О. К. Піддубної.

Низку вдалих деклямацій віршів Шевченка виконали учні середніх кляс. З ними чергувалися сольоспіви дівчаток: Маріяна Сухенко „Мої далекі рідні села" — музика Попадича та Віри Білоус.

„Нащо мені чорні брови" — муз. Бончевського і виконання на піяні „Ой у полі могила" (уч. Валя Вайнгарт).

П'єску С. Черкасенка „Як Тарасик ходив шукати залізних стовпів" виконали дев'ятирічні „артисти" Гуща й Наталя Сенько.

Та найкращою частиною програми була інсценізація поеми „Розрита могила", скомпонована проф. Іваном В. Сеньком та його дружиною Олександрою Григоріяною — з різних творів Співця України, — у виконанні учнів старших кляс.

Зворушливо лилися слова Шевченка з уст виконавця його ролі, грізно звучали вони в закованих у кайдани гетьмана Полуботка й Дорошенка й козака. Мелодійні співи численного хору дівчат не раз вплітались в мистецькі деклямації відповідних віршів, деякі з музичним супроводом та сольоспів В. Білоус і дует сестер Сухенко при акомпаніяменті п-ні О. Сенько. Піснею „Гамалія" з сольозаспівом А. Стрибка закінчено цей розділ.

В перерві представник батьків п. Семен Стрибко виступив з подякою учителям, які ведуть таку цінну працю з дітьми. Називав кожного зокрема під оплески присутніх. Найгучніші оплески були, коли він згадав подружжя Сеньків, бо всі оцінили їх відданість і час та уміння, яке вклали вони в підготовку цього Свята.

Шкільна оркестра під керівництвом п. Ігоря Корсунського відіграла в'язанку українських пісень і разом з хором виконала „Реве та стогне".

Учні й учителі на сцені разом із всіма присутніми закінчили Свято співом „Ще не вмерла Україна".

Хочеться вірити, що це Свято глибоко вплинуло на дітей, і що при такій праці своїх виховників і в майбутньому ці діти знатимуть, чиїх батьків вони діти, і привчаться „свою Україну любити". **Д. В.**

Українська Православна Громада Нюарку в поклоні Тарасові Шевченкові

Українська Православна Громада церкви св. Тройці в Нюарку, Н. Дж., гідно вшанувала пам'ять Великого Сина України Т. Шевченка.

Свято відбулося у власній церковній залі 27-го березня 1960 р. Його відкрив культ.-освіт. референт при парафії п. К. Степовий. У вступному слові він пригадав присутнім, хто ми, чому є на чужині і наші завдання перед народом. Закликав присутніх дбати про наше молоде покоління й вміти виховати його в любові до нашого народу, традицій, до нашої рідної української мови.

Цінний та змістовний реферат про творчість Т. Г. Шевченка виголосив проф. Борис Мартос.

Мистецьку частину програми здебільша підготовили учні Рідної Школи при церкві святої Тройці. Рецитацію твору Т. Шевченка „Учітеся, брати мої" виконали учні: О. Сенча, О. Степова, Л. Процюк, Л. Краснобриж, М. Купрійчук, Г. Гордон та Р. Чернецька. Деклямували: „Не на шовкових пелюшках..." — К. Чех. „Вітай Тарасе" — Г. Гордон, „Кобзарю наш Тарасе" — В. Сенча, „Мово рідна" — М. Купрійчук, „Слава не поляже" — Л. Краснобриж, „Борітеся — поборете" — В. Купрійчук, „Обніміте брати мої" — О. Степова, „Свою Україну любіть" — В. Степовий, „Встане Україна" — Г. Сенча. „Лічу в неволі" — М. Процюк, „І досі сниться" — О. Татаренко, „Тополя" — Л. Стасюк та „І. Підкова" — продеклямувала К. Чех. Рецитували „Як умру то поховайте" — О. Татаренко, В. Гаращенко, А. Степова. Сольо на піяно „В церкві", Чайківського і Гелери — виконала Г. Янюк. Рецитацію твору Т. Шевченка „Б'ють пороги" підготовлено на досить доброму мистецькому рівні п. проф. Б. Мартосом — виконали учні старших кляс: С. Татаренко, В. Гаращенко, А. Степова, К. Чех та Ѳ. Татаренко.

На окрему увагу заслуговує виступ молодого, талановитого скрипача п. Рафаїла Венке, який під акомпаніямент п. К. Сибах виконав на скрипці два сольо: „Хвилина розчарування" М. Лисенка і „Сонето ч. 5 С. Мажор". Його умілий мистецький виступ викликав на залі бурю оплесків, і змусив виступити його ще раз.

П. Рафаїл Венке і його батько Г. Венке беруть жваву і енергійну участь в парафіяльному хорі та в переведенні різних імпрез, що їх влаштовує Парафіяльна громада, за це їм належиться подяка і похвала, а збоку громадянства всебічна підтримка.

Академія пройшла з успіхом. Її виконано на тлі українського села, з оригінальною хатою Т. Г. Шевченка. **К. С.**

Індія дістане від ЗДА на корисних умовах 17 мільйонів тонн зерна

Ню Делі. — Індія дістане від З'єдинених Держав впродовж чотирьох років 17 мільйонів тонн зерна, в тому тільки 1 мільйон тонн рижу, а решта — пшениці. За весь той транспорт Індія тільки невелику частину належности заплатить в долярах, а решту платитиме в індійськ. рупіях. Весь той велетенський транспорт становитиме вартість 1,300,000,000 долярів. Він уможливить Індії створення власної резерви на 5 мільйонів тонн зерна. Переговори в цій справі започатковано зараз у висліді відвідин през. Айзенгавера в Індії, де він стрінувся з спонтанним ентузіязмом індійських народних мас і де Президент особисто переконався про харчові потреби Індії. У Вашингтоні переговори в цій справі переводив міністер харчів і народного господарства Садашів Патіл, один із найпопулярніших індійських політичних діячів, відомий між іншим з його переможної антикомуністичної акції в провінціях Андра і Кераля, де комуністи мали найбільші впливи. Індія продукує річно 75,000,000 т. зерна, але мусить спроваджувати з-закордону найменше три мільйони тонн. Америка була завжди найбільшим доставцем харчів для індійського народу, що його кожна стихійна катастрофа — неврожаю чи повені — наражує на голодування.

● Між управами Західнього і Східнього Берліну настав новий конфлікт: за компетенції міських поліцій. Східньо - німецькі комуністи загрозили припиненням руху міських потягів, якщо західньо - берлінська поліція не перестане охороняти втікачів із Східньої Німеччини, що користуються берлінською залізницею. Знову ж західньо-берлінська управа стоїть на становищі, що на терені Західнього Берліну, байдуже на вулицях чи в залізничних вагонах, не мають права урядувати сх.-німецькі поліціянти, що ганяються за втікачами.

$1.00

В НЕДІЛЮ, 8-го ТРАВНЯ 1960 року

МАСОВО викупіть ОДНОДОЛЯРОВІ ЗНАЧКИ на будову УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВОГО МАЙДАНУ в НЮ ЙОРКУ.

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

Концерт УМІ присвячений пам'яті Романа Савицького в Ню Йорку

24 квітня в залі Українського Народного Дому відбувся концерт — присвячений пам'яті Романа Савицького. Концерт влаштував Український Музичний Інститут в честь свого колишнього директора.

Ще так недавно це була жива людина, повна енергії, сили й патосу. Надзвичайний організатор, прекрасний педагог, чудовий пяніст-ансамбліст, директор, а пізніше інспектор УМІ — він був тут поміж нами і давав цінні поради. Тепер він вже для нас є історією. Він живе в серцях інших людей. Пригадаймо собі його численні промови-заклики до суворої боротьби з дилетантизмом, з проявами знижок на так звану неповновартність дітей, пригадаймо його постійне прагнення зміцняти і поширювати УМІ кількісно і якісно. Пригадаймо все те, що було в ньому неповторного і що творило навколо нього ореал авторитетного керівника важливої музичної установи в цій країні.

На пропам'ятному вечері відбувалися не звичайні виступи того чи іншого вчителя-музики. Це УМІ разом з мистецьким суспільством віддавав поклін бувшому директорові і керівникові.

В камерній музично - вокальній частині з підвесеннями взяли участь пані К. Чічка - Андрієнко (ф-н), І. Орловська (спів), Є. Чапельська (ф-н), В. Цісик (скрипка) і панове В. Бабяк (флейта), М. Фоменко (ф-н.) та інші. Концерт залишив велике враження в авдиторії, яка окремі точки слухала настільки уважно, що здавалося ніби в залі нікого не було. Директор Музичного Інституту і композитор І. Соневицький в короткому, але змістовному вступному слові тепло висвітлив постать свого незабутнього попередника, знаменитого педагога, музику, адміністратора і великого українського патріота Романа Савицького, на фонд імені якого призначений був дохід з концерту.

Концерт пройшов у святочному настрої і мав великий успіх.

Микола Фоменко

Успіх Орисі Карапінки

Ірвінгтон. — П-на Орися Карапінка, донька д-ра Іллі і Стефанії Карапінків з Ірвінгтону, студентка Коледжу ім. Смита в Массачузетс, одержала стипендію із Фундації Вудро Вилсона на один рік градуаційних студій для здобуття кваліфікацій на вчителя коледжу. Признано їй цю стипендію, як одній із 1,259 студентів з усіх З'єдинених Держав Америки і в рамцях стипендійної програми у висоті 3 мільйонів долярів, призначених цього року до розподілу згаданою Фундацією. Кожен із стипендіянтів одержує 1,500 долярів на прожиття і повне покриття коштів на протяг одного року в кожному із університетів Америки чи Канади. Стипендіянтів обрано з-поміж 8,000 кандидатів. Панну Орисю Карапінку, як спеціяльно заавансовану в студіях мов, обрано членкою Фі Бетта Каппа. Минулого шкільного року вона одержала була від свого коледжу спеціяльну стипендію на поширення і поглиблення своїх студій в ділянці історії Сходу Европи і провела цей рік на студіях у Женевському університеті.

П-на Орися Карапінка закінчила в 1956 році „гайскул" в Ірвінгтоні із пересічною оцінкою 96.6. Була вона активною пластункою і належить до 76 Відділу УНСоюзу. Брат її Юрій працює над докторською дисертацією в Сінсінатському університеті в Огайо.

Ще один успіх Капелі Бандуристів в Дітройті

В останніх місяцях українська громада Дітройту мала небувалу нагоду любуватися мистецькими виступами музично - вокальних ансамблів сумівської молоді: 17. січня ц. р. духова оркестра „Дніпро" під кер. д-ра Богдана Кушніра (Осередок СУМА ім. Київ) влаштувала свій самостійний концерт різдвяної музики, здобуваючи загальне признання на початку березня сумівська молодь Рочестеру під проводом диригента славної Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка під дир. Володимира Божика продемонструвала свої вокально - музичні досягнення, а вже 10-го квітня ц. р. капеля Бандуристок під керівництвом відомого бандуриста Петра Потапенка (Осередок СУМА ім. П. Орлика) обдарувала нашу громаду окремим концертом з багатим і новим репертуаром.

Концерт Бандуристок був неабиякою подією. Громада була цікава почути свою капелю після успішного турне по деяких містах Америки і Канади (Шикаґо, Віндзор, Лондон, Рочестер і Торонто). Відголоси в пресі були незвичайно прихильні, й тому було цікаво почути капелю на своєму терені. Крім цього новий репертуар капелі притягав багатьох любителів бандури.

Програма концерту складалася з двох десятків нових пісень, що своєю тематикою вичерпували широку скалю людських почувань. Наша громада мала щераз нагоду переконатися, що юні бандуристки — це поважна мистецька одиниця. Пісні підвищували настрій публіки. Ціла програма пройшла з великим успіхом серед рясних і спонтанних оплесків захопленої авдиторії.

В першій частині заслуговують на окреме вирізнення пісня до слів Лесі Українки „Без надії сподіваюсь" (сольо В. Биковець), „Спи моя дитино" (сольо А. Миронюк) і „Зірвалася хуртовина" (сольо Г. Бабій).

В другій частині полонили увагу авдиторії „Коломийки" в зовсім новій обробці і народня грузинська пісня „Суліко" (солістка В. Бековець).

Треба ствердити, що капеля сьогодні диспонує доволі поважним числом солісток, що вже в багатьох виступах себе добре виправдали. Назвати б хоч кількох: М. Вілик, А. Миронюк, В. Биковець, Г. Футала і Г. Бабій. Це свідчить корисно про цілий ансамбль.

Та цей концерт бандуристок, про який тут мова, мов ще одну особливість. На ньому виступала з промовою Маруся Бек, голова міської ради Дітройту. Її виступ щераз замаркував, що втримання цього дівочого ансамблю — це поважна справа і вона вимагає уваги не тільки патрона ансамблю Осередку СУМА ім. П. Орлика, але теж усієї української громади.

Н. Рогатинський

● У соборі св. Петра в Римі відбудеться 8-го травня церемонія висвячення 14-х місійних владик, у тому числі 7-х чорних африканців. Папа Іван XXIII і голова ватиканського відділу для місійної діяльности кардинал Агаґаніян прийшли до висновку, що з поступом політичної еманципації кольорових народів найкращі успіхи у проповідуванні християнізму можуть мати автохтони, а не чужинецькі місіонарі, як це бувало раніше.

Пригадка УККА

Екзекутива Українського Конгресового Комітету Америки пригадує всім своїм Відділам, їх збірщикам та збірковим Комісіям датків до Українського Народного Фонду за 1959 р., що з кінцем місяця травня 1960 р. кінчається і діловий 1959 рік.

З уваги на — те Екзекутива просить усіх названих приспішити як закінчення збірок так і висилку вже зібраних датків і жертв за 1959 р. до УНФонду перед замкненням касових книг УККА за минулий діловий рік.

При цій нагоді апелює і до всіх членських Організацій, щоб вирівнували свої членські залеглости за 1959 р. до кінця травня 1960 р.

Надіємось, що ця пригадка найде прихильний відгомін і серед усіх таких платників національного датку до У. Н. Фонду, які досі не вспіли ще його за 1959 р. вирівнати.

З правдивим привітом і пошаною.

За Екзекутиву УККА:

Иосиф Лисогір (—) касир,
Василь Мудрий (—) директор канцелярії.

ЗДА Й АНГЛІЯ ЗАСПОКОЮЮТЬ СОЮЗНИКІВ НА СЕРЕДНЬОМУ СХОДІ

Тегеран. — Державний секретар Крістіян Гертер і англійський міністер Селвин Ллойд заявили на конференції держав Організація центрального пакту (СЕНТО) в Тегерані, що ЗДА і Англія не приймуть на конференції „на вершинах" у травні ц. р. у Парижі ніякої постанови, що стосуватиметься держав СЕНТО, без попередньої їх згоди та що вони докладно інформуватимуть їх про хід конференції „на вершинах". До СЕНТО належать Англія, Іран, Туреччина і Пакістан, а ЗДА належать туди до комісій військової, фінансової та підривних дій. Конференція СЕНТО скінчилась в минулу п'ятницю оприлюдненням комунікату, де стверджено повну однозгідність всіх членів бльоку.

● У Новій Гуті під Краковом, де в минулому тижні відбулась бурхлива демонстрація проти комуністичного режиму у зв'язку з тим, що поліція забрала геть хрест з площі, на якій мали будувати церкву, — робітники знову поставили на тому самому місці великий дерев'яний хрест та обвели його високим сильним парканом. Комуністична міліція спокійно придивлялась.

● Альжирські партизани перевели в минулому тижні несподіваний наскок на один французький форт в горах та вбили всіх тамошніх вісьмох французьких і п'ятьох мусульманських вояків.

Українська Літературно-Мистецька Клюб

Український Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку повідомляє, що у п'ятницю 6-го травня відбудеться Авторський вечір Олега Лисяка. В програмі крім автора, візьмуть участь: Лідія Бульба, Віра Левицька, Марія Лисяк, Богдан Паздрій і Пінат - Рудакевич. — Початок о год. 8 вечора.

Ділимося сумною вісткою з Рідньою, Друзями та Знайомими, що дня 31-го березня 1960 року відійшла у Вічність, на 81-му році свого працьовитого і повного терпінь життя, Наша Найдорожча МАМА і БАБУНЯ,

бл. п. Марія з Мединських ГУПАЛОВСЬКА

Покійна народилася в Золочеві, Зах. Україна. Похорон відбувся 3-го квітня 1960 року, на цвинтар в місті Стрий, де Покійна прожила більшу частину свого життя.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

буде відправлена

в СУБОТУ, дня 7-го ТРАВНЯ 1960 р.

в українській католицькій церкві Непорочного Зачаття в ГЕМТРЕМКУ - ДІТРОЙТ.

Просимо наших Рідних, Друзів та Знайомих про молитви і участь в Богослуженнях.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:

Осип ГУПАЛОВСЬКИЙ — син
Євстахія і Атапас МІЛЯНИЧ — донька і зять
Марія і Михайло ОВЧИННИК — донька і зять
Ігор і Оленка, Зоряна, Мотря, Ростислав МІЛЯНИЧ — внуки.

2935 Бирнсіде, Дітройт 12, Миш.

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED FEMALE ●

BUILDING SERVICE MATRONS

до нічного прибирання, у великих модерних бюрових будинках в Мангеттені. — Платня — юнійна ставка $1.57 на годину. Від 6-ої веч. до 12-ої ночі, від понеділка до п'ятниці. Якщо не маєте досвіду в чищенні, навчимо. Всі користі — шпиталь, операції, забезпечення на життя, пенсія й вакації.

Голоситись щоденно від 10:30 ранку. Принесіть це оголошення і останні рекомендації до:
20 East 27th Street
NEW YORK CITY

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED MALE ●

TOOLMAKERS & MASTER MECHANICS
Висока платня. Пенсія.
Всі користі.
TWIX MANUFACTURING CO.
40-09 21st Street, L.I.C.
ST 4-0530

INSPECTOR...
Tool Inspector
Familiar with investment castings. Full knowledge of machine shop math.
all PAID benefits
+ PROFIT-SHARING.
ARWOOD
PRECISION CASTING CORP.
70 Washington Street
Brooklyn, N. Y.
MA 4-8042

Потрібно кваліфікованих
МУЖЧИН
в направі і монтуванні траків.
Вимагається повного досвіду.
HUBER WAGON WORKS
54-61 — 46th Street
Maspeth, L. I.
ST 4-4780

MEN NEEDED
Mechanically Inclined for STEADY EMPLOYMENT.
Ask for Mr. Ziccardy
EV 6-0094

МАШИНІСТИ
Першо і друго-клясні.
Висока платня — Овертайми.
Milling & hydrotel. Also Toolmaker. Heavy job shop exp. with complex aircraft & missile parts. Exceptional opportunity for a good future with an expanding organization.
Досконалі користі, дарова фамілійна госпіталізація, забезпечення, вакації, хворобове та свята.
MONITOR MACHINERY CORP.
1728 Shore Parkway
Brooklyn, N. Y.
(Ft. of 24th Ave. & Belt P'way)

● ДО ВИНАЙМУ ●

APARTMENT
з 4½ кімнатами до винайму у Брукліні,
біля Проспект Парку і сабвею IRT.
Телеф.: PResident 8-3423

● BUSINESS OPPORTUNITY ●

НА ПРОДАЖ
● ГРОСЕРНЯ та МІТ МАРКЕТ;
● МОТЕЛ;
● ФАРМА.

Ґросерня дає $225,000 річного обороту, мотел $16,000. Мама продає фарму з уваги на старість. 135 акрів, мурований 2-род. дім, 13 кімнат, 2 стайні із 50 новими перегородками та інші малі будинки. Фарма впродовж 140 років мала лише 2-ох власників.

За ближчими інформаціями прийдіть, або пишіть по-українськи:
Peter BUDCHIK
Bonta Bridge
Jordan, N. Y.

BUY U.S. SAVINGS BONDS AND SAVE!

До проблеми громадянства

ДОБРІ ГРОМАДЯНИ — ЦЕ ДОБРІ СУСІДИ

Участь у громадській праці в найрізнородніших її формах є одним з найперших обов'язків громадянства у демократичній країні. Така співпраця приносить чималу винагороду. Члени громад — великих чи малих — стають кращими сусідами, співпрацюючи над розв'язанням проблем і внесенням поліпшень, а також приймаючи на себе відповідальність за долю інших менш успішних у житті співгромадян.

Велику частину тієї відповідальности в демократичному суспільстві беруть на себе так виборні, як і добровольчі групи. Виразним прикладом на те є здоровна служба і суспільна опіка в Канаді. Так федеральний, як і провінційні уряди, вибрані народом, дають фінансовий вклад у розбудову таких послуг у Канаді. Але демократичне суспільство має чимало інших потреб, що їх не можуть заспокоїти встановлені законом чинники. Тому, отже, великий відсоток коштів для забезпечення цих послуг — а зокрема тих, які служать індивідуальним громадам, — покривають добровільні пожертви громадян для різних добровольчих аґенцій, що діють у громаді для заспокоювання їх спеціяльних потреб.

„Важливости цих добровольчих товариств у демократії, що їх метою є чи то поширювання культури, освіти, чи різного роду здоровних служб і суспільної опіки, — не треба в нашу добу підкреслювати", — сказано в звіті Комісії Мессі. „Викорінення їх було б першим кроком до диктаторства; однак мабуть важко усвідомити собі вповні ,до якої міри демократія залежить від їхньої діяльности".

Усвідомлення того заінтересування і дія зі сторони громадян — це життьова сила нашого демократичного суспільства. Щоб мати добру громаду і добру державу, люди мусять спільно працювати. Їхнє етнічне і культурне походження не мусить бути однакове — ані їхні індивідуальні цілі, але основні речі, у які вони вірять, мусять бути ідентичні. Канада швидко стає країною, у якій злиття численних відмінних етнічних культур причиняється до багатої різнаманітности життя. Коли всі члени суспільства поділяють між собою оті різні народні звичаї, мови, традиції, мистецькі надбання та ідеали, — життя всього суспільства і цілої країни збагачується. Однак при наявності всіх цих відмінних культур виникає потреба толерантности, якщо ми хочемо осягнути найвищий ступінь громадської співпраці. А перш за все, щоб мати кращу громаду, кращу державу і навіть стати кращими сусідами, — ми мусимо жити згідно з однаковими правилами. У демократичному суспільстві деякі з тих основних принципів можуть зовсім добре бути тими чеснотами, що їх ще Платон вважав необхідними для існування ідеальної Держави: мудрість, відвага, поміркованість і справедливість.

Канадійська Сцена

Українці Ріжайни при праці

Кожного року українці у вільному світі у м. березні святочно відзначують роковини Т. Шевченка. Відділ КУК у Ріжайні теж не залишився позаду інших осередків і відповідно приготовився до тієї хвилини. При цьому слід згадати, що місцевий Відділ КУК пожвавив свою працю на внутрішньому і зовнішньому відтинках.

8-го листопада м.р. відбулися загальні збори Відділу, 10 днів пізніше ширше засідання Управи з участю представників усіх діючих установ на терені Ріжайни. У Відділі заступлені такі організації: БУК, УНО, СУС, ТУС і ЛВУ, як теж жіночі товариства: ЛУКЖ, ОУК, СУК і ОЖ ЛУВ. На тому засіданні уконституовано управу, намічено плян праці і встановлено різні референтури. Для пан-отців із місцевих парохій збережено місце у Провірній Комісії.

Склад Управи такий: д-р П. Воробій — голова і референт шкільних справ; д-р Б. Казимира — заст. голови і реф. імпрезовий; Вол. Саґаш — секретар; Ол. Топольницький — фін. референт; В. Весоловський — скарбник; Яр Скрипник — реф. радіопередач; адв. Вас. Пилипів — реф. зовнішніх зв'язків. Члени Управи: М. Гуменюк, Гр. Дедик, Й. Масляний, Ів. Матуляк і В. Челяк. Місце другого заступника голови збережено за Клюбом Професіоналістів і Промисловців, який почав діяти прикінці березня ц. р.

Голова Відділу нав'язав зв'язки з т. зв. Саскачеван Гавз, провінціяльною установою, що веде в імені уряду культурно - виховну працю, перевів наради у справі запровадження курсів української мови, сцентралізування місцевих рідних шкіл, наладнав зв'язки з „Да Лідер Повст", місцевим щоденником, який відбув з ним вичерпне інтервю.

За старанням референтури радіопередач зорганізовано під час Свят Різдва передавання коляд із трьох радіовисилень, а місцевий англомовний щоденник привітав окремою статтею українців із Празником Різдва. Крім цього відбуто відзначування Листопадових Роковин і роковини 22 січня. Під час побуту п-і Ірини Пеленської з Австралії жіночий відділ КУК зорганізував їй інтервю з місцевим щоденником і зустріч з громадянством, на якій вона мала доповідь. Завершенням праці місцевого Відділу КУК був Шевченківський концерт, на який запрошено п. В. Кохана, екзекутивного директора КУК, з головною промовою. Користаючи з побуту представника Централі КУК відбуто з ним в дні 25 березня ц. р. засідання Управи, на якому його поінформовано про працю Відділу. Він зчерги говорив про старання Централі та дав декілька порад і вказівок. Наступного дня вечером відбулося публічне віче в залі Просвіти. На неділю, 27-го березня ц. р. приготовано концерт, на якому виступав збірний мішаний хор під управою п. Ю. Процюка, були сольові виступи, декламація і рецитація. Цікаву і продуману історіософічну доповідь сказав п. Кохан, гість із Вінніпеґу. Він між іншим підкреслив, що те, чого не зробили Карло XII і Наполеон, те осягнув своїм пламенним словом Великий Поет України: він переміг Москву. Його промови вислухали коло 250 осіб з великою увагою і нагородили промовця невгаваючими оплесками. Про концерт і про побут п. Кохана були окремі повідомлення в щоденнику „Да Лідер Повст".

Ріжайна, як центрально положене місто в Саскачевані, має постійно свіжий доплив українського елементу. Ці люди влаштовуються на працю в різних урядах або в приватних підприємствах. Треба надіятися, що коли найдуться люди доброї волі, які захотять собою жертвувати, тоді можна буде наладнати плянову працю в громадському секторі.

Кастро не хоче виборів, називає свою революцію „правдивою демократією"

Гавана, Куба. — В дні першого травня кубинський прем'єр Фідель Кастро промовляв до 250,000 демонстрантів, виступаючи проти ЗДА і заявляючи, що на Кубі не треба виборів, бо його революція створила „дійсну демократію" при владі, а давніші кубинські уряди мали таку „винайдену ними демократію", під якою могли рядити Кубою прихильники „чужих інтересів" та використовувати робітників і селян. Коли Кастро сказав, що „Куба — це демократія, а инкі ні!" — то оплески і вигуки признання тривали 13 мінут. П'ять мінут юрба оплескувала заяву Кастра, що він не буде переводити виборів, гукаючи: „Революція — так, вибори — ні!" Кастро казав, що „революційний уряд приходить до влади не при допомозі виборчого олівця, тільки при допомозі пролитої крови". Кастро заявив, що на випадок своєї смерти призначає на прем'єра свого брата майора Раула, який тепер є міністром революційних збройних сил, а коли б вороги знищили і Раула, тоді президент Дортікос разом із революційними провідниками визначуть нового прем'єра.

Совєтський корабель „Веґа" приглядався вправам субмарини „Джордж Вашинґтон" коло Лонґ Айленд

Вашингтон. — Представник фльоти повідомив 30-го квітня, що совєтський рибальський корабель „Веґа", який коло узбережжя Лонґ Айленду приглядався вправам американського атомового човна „Джордж Вашингтон", відплив у напрямі на схід. Літак Фльоти зробив фотографічну знимку цього совєтського корабля, який нібито ловив рибу, хоч на ньому не видко було рибальського приладдя. Підводний атомовий човен „Джордж Вашингтон" — це перший американський підводний човен, який має випускати балістичні ракети. Цей човен викінчує свої кінцеві вправи, поки буде переданий фльоті. Представник фльоти сказав, що совєтський шпигунський корабель зробив важливі спостереження. Зі становища міжнародного права не було нічого незаконного збоку совєтського корабля, бо він був на інтернаціональних водах. Зроблене фото показує, що совєтський корабель мав радаровий прилад, а приладдя до вибирання риб із сітей виглядало замале до цієї цілі.

500 осіб взяло участь у пластовому свяченому в Ню Йорку

Ню Йорк. — В неділю 1-го травня ц. р. тут в авдиторії нової школи св. Юра відбулося традиційне пластове свячене, влаштоване місцевим Пластприятом та Пластовою Станицею в Ню Йорку, яка є найбільшим осередком пластової молоді в світі. Цьогорічне свячене зібрало за спільними столами пластову молодь, її батьків та приятелів й представників місцевих громадських організацій, приблизно п'ятсот осіб. Свято відкрив голова Пластприяту В. Саляк, привітавши приявних та вказавши на важливість пластової праці, а о. Кузьмяк з парохії св. Юра посвятив приготовану перекуску. Товстмайстром був пл. сен. Я. Падох. Після його слова, присвяченого ролі Пласту для всієї української громади й значення допомоги й співпраці з Пластом українського загалу, силами пластової молоді відбулася величодня мистецька програма, яка складалася з національних танків, гагілок виведених пластовими юнаками й юначками та оригінальної сценки „Пригода писанки", виконаної новачками під проводом Дзвінки Саляк. Гагілками проводили пл. сен. О. Качмарська та пластунки Віра Лащик, Нуся Шкамбара та Дозя Турчин, а мистецький провід й підготову вів пл .сен. д-р Р. Петріна. Оригінальною точкою програми було виконання вправ під спів Христос Воскрес. Після мистецької програми приявних вітали голова Плату в ЗДА пл. сен. Ольга Кузьмович та станичний Ню Йорку інж. В. Рак. Під кінець вечора товстмайстер представив приявним почесних гостей, пластових провідників і представників громадських установ. Молитвою закінчив це свято молоді та її батьків о. Т. Міненко, капелян православних пластунів нюйоркської станиці.

Зі Спорту

УСК БРІДЖПОРТ 1:0.

З повним острахом виїздила наша команда на ці змагання. УСК не міг дозволити собі на дальшу втрату цінних точок, а противник, будучи в себе дома, досі „торощив" усіх і уся на своєму короткому та вузенькому грищі. Евентуальний реміс був би також сприятливим для прихильників УСК-у під умовою, що другі претенденти на перше місце також ще втратять точки. Але вже з самого початку змагань наша команда серіозно поставилася до свого завдання й вмілими комбінаціями примусила противника залишитися на своїй власній половині грища. З другої сторони це було вислідом, що Бріджпорт майже герметично „замурував" свої ворота, що того було нашим стрільцям добитися до сітки. Не дивно, перша половина змагань 0:0. В другій половині противник зовсім переставився на оборону і в повітрю зависло незавидне 0:0. Щойно в 12 хвилині перед кінцем змагань Чижович притомно перебрав подачу Наливайка і без надуми прецизним стрілом переловив імпас. Бріджпорт намагався змінити вислід, але усківські оборонні лінії, а головно Снилик, що цим разом знову грою підчеркнув свій міжнародний стаж, певно та притомно ліквідували всі задуми противника.

УСК, резерва — Голлянд 1:0.

Чималий успіх нашої резерви, що хоч в неповному складі зуміла дати єобі раду із сильними голляндцями. Ворота: Гной.

УСК, юнаки А — Греки, юнаки 3:2.

Наша команда юнаків і надалі остається непобідженою у дотеперішніх мистецьких змаганнях.

Іван Сєрант

● В Альжирі почав виходити новий французький часопис, двотижневик „Ль'Еспуар" (Надія), який виступає за французько - мусульманське порозуміння та військове перемир'я. Новий часопис користується, мабуть, субвенціями від французького уряду, який хотів зламати монополь на уроблювання публічної опінії в Альжирі трьома тамошніми газетами, що стоять на становищі колоніяльної нетерпимости супроти автохтонного мусульмансько - арабського населення.

БАТЬКИ! ЗВ'ЯЖІТЬ ЗАМОЛОДУ ВАШИХ ДІТЕЙ З НАЙСТАРШОЮ, НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙБАГАТШОЮ УКРАЇНСЬКОЮ НАЦІОНАЛЬНОЮ УСТАНОВОЮ ПОЗА МЕЖАМИ БАТЬКІВЩИНИ, ЯКОЮ Є УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ СОЮЗ, ЩОБ ЗАПЕВНИТИ ЇМ КРАЩУ БУДУЧНІСТЬ, А НАШІЙ ГРОМАДІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ НОВОГО СВІДОМОГО ЧЛЕНА!

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

ТОЛІДО, Огайо. — В-во св. о. Миколая, Відд. 167, повідомляє своїх членів, що Місячні Збори перенесено і відбудуться в неділю, 8-го травня 1960 р., в год. 2-ій по пол., в залі де звичайно. Просимо прибути і вирівняти свої залеглі вкладки. — Управа.

СИРАКЮЗИ, Н. Й. — Т-во „Українська Січ", Відд. 39, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 8 травня 1960 р., в год. 3-ій по пол., в залі УНДому. Збирання вкладок відбудеться в суботу, 7-го травня, від год. 7-10 веч. та в неділю, 8-го травня, від год. 12-3 по пол. Проситься членство обов'язково прибути на місячні Збори. — Управа.

ГЕМТРЕМК, Миш. — Місячні Збори 94 Відд. ім. М. Шашкевича, відбудуться в неділю, 8-го травня 1960 р., в год. 2-ій по пол., в залі УДКлюбу, при 2376 Ґрейлінґ вул. — А. Кушик, гол.; І. Совірка, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Т-во „Запорозька Січ", Відд. 251, матиме Місячні Збори в неділю, 8-го травня 1960 р., в церковній залі, зараз по великій Службі Божій. Довгуючих членів взивається вплачувати залеглі чл. вкладки. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — В-во св. Василія Великого, Відд. 364 повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 8 травня 1960 р., в год. 2-ій по пол., в УНДомі — 3161 East 93rd Street. Проситься членів прибути та привести своїх знайомих, щоб вписати їх в члени УНСоюзу. — Г. Кукіз, предс.; Є. Макарик, кас.; В. Владика, секр.

БРИДЖПОРТ, Конн. — Т-во „Українська Січ", Відд. 59, повідомляє всіх своїх членів та членкинь, що Місячні Збори, які мали відбутися в неділю, 15 травня ц. р., не відбудуться, з причини, що на цей день припадає 50-літній ювілей УРСоюзу, у святкуванні якого бере також участь і наш Відділ. Тому Збори перенесено на неділю, 8-го травня 1960 р., на год. 3:00 по пол. в УНДомі, під ч. 500 Галет вул. Проситься всіх членів прибути на час. — Управа.

Український Народний Союз і „Свобода" це твердиня української у вільному світі, які мають за собою, 65-літню історію провідництва в політичних, соціяльних та культурних змаганнях нашої іміграції в Америці.

Посмертні Згадки

Олена МАЛИН (з дому Свистак-Дибко), членкиня 399-го Відділу „Леви" УНСоюзу в Шикаґо, Ілл., по короткій та важкій хворобі, з Волі Всевишнього, передчасно відійшла у Вічність, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, в п'ятницю, дня 25-го березня 1960 р., на 38-му році життя. Покійна народилася 1922 р., в Острові, біля Перемишля, Зах. Україна. До ЗДА прибула 1955 р. Полишила у смутку чоловіка Карла і двоє дітей в шкільному віці. Похоронні обряди відбулися 28-го березня 1960 р., з каплиці похоронного заведення на цвинтар св. о. Миколая в Шикаґо. — В. Їй П.!

З. Дзядик, секр. Відд.

Матвій СКОРОПАД, — член та голова Контр. Комісії 245 Відділу УНСоюзу в Трентоні, Н. Дж., відійшов у Вічність дня 7-го квітня 1960 р. Покійний народився 1881 р., в селі Туринка, Зах. Україна. До ЗДА прибув 1906 р., а 1909 р. був співосновником 245 Відділу. В Ювілейному році Відділу, Покійний одержав Почесну Грамоту від Головного Уряду за чесну і жертвенну працю в користь УНСоюзу. Покійний належав до активних членів і впродовж багатьох років був предсідником 245 Відділу. Покійний полишив у смутку дружину Анастасію, 2 доньки: Марію і Ольгу та внуків. Похорон відбувся дня 11-го квітня 1960 р., з пох. заведення, на цвинтар української Православної Парохії св. Тройці в Трентоні, Ню Джерзі. — В. Й. П.!

Управа Відд.

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
New York City
Tel.: GR 3-3550
ПЕРША УКРАЇНСЬКА STEREO ПЛАТІВКА.
Танґа, Ча-ча й інші
Грає оркестра „АМОР"
Ціна 4.95

● РОЗШУКИ ●

Пошукую
СТЕПАНІЮ МАКАР,
доньку Мих. зам. Слівінська, із села Берегів, Самбірського повіту, Зах. Україна. Вістки про дану особу прошу слати на адресу:
М. ЧУХРАЙ
2945 W. 12th Street
Cleveland 13, Ohio

● REAL ESTATE ●

ASTORIA — 2-род. мур. ДІМ, околиця Ditmars. 5 і 6 кімнат, олив. огрівач, гаражі, 6 кімнат до зайняття. Ціна $22,900.
LOEB HOLDING CORP.
22-40 31st Street
Astoria, L. I.
at foot of Ditmars Station
AStoria 8-9200

ФАРМА
35 АКРІВ ЗЕМЛІ
9-кімнатний ДІМ, сад
з 10 акровим озером,
в околиці Стейтового Парку, 7 миль від Керґонксон, Н. Й.
Ціна — $13,000
Інформації:
в Нюарку — ES 2-8505
в Джерзі Сіті — HE 2-1553

● MISCELLANEOUS ●

ЛІКИ
ЦЕ НАЙБІЛЬШ КОРИСНИЙ ДАРУНОК ДО КРАЮ!
Висилаємо до Европи.
20% ЗНИЖКИ
Ґарантія доставы. — Мито оплачується тут.
Висилаємо
ЛЕТУНСЬКОЮ ПОШТОЮ.
Rimifon, Penicillin, Streptomycin, Glucose, Cycloserine, Vitamins — Igrapyrin, Orinase (diabetes), Urodan.
Спеціялісти европейських рецепт полагодять Ваші рецепти точно.
Европейські плоскі термометри.
СПЕЦІЯЛЬНІ ПАЧКИ
для хворих на туберкульозу, артретизм, ревматизм, для діябетиків, з високим тисненням крови і т. д.
Говоримо всіми мовами.
Пишіть або телефонуйте:
B. FELDMAN PHARMACY
111 Ave. "A" & 7th Street
NEW YORK CITY
Tel. OR 7-5980
Спеціяльно: При замовленні поштою або особисто, залучіть вирізок цього оголошення, а одержите на вищезгадані ліки й всі інші 20% знижки, яку з огляду на велике замовлення покупців — продовжуємо.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD, N. J.
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура.
Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

У ВИДАННІ НАУКОВОГО Т-ВА ім. ШЕВЧЕНКА в Ню Йорку
появився
ВИБІР ІЗ ТВОРІВ
ІВАНА ФРАНКА
Книга великого формату містить на 396 ст. найкращі поезії, оповідання й наукові праці І. Франка.
Вступна стаття В. Радзикевича.
Мистецька обкладинка Д. Горняткевича.
Ціна $3.00 — у твердій оправі $3.50.
Замовляти:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКІ БАТЬКИ!
► ПРИДБАЙТЕ ДЛЯ ВАШИХ ДІТЕЙ
„ШЛЯХ ВЕЛЕТНЯ"
— ілюстровану розповідь про життя
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА,
відомої української поетеси
Наталі Лівицької - Холодної,
що появилась у В-ві п. М. Борецького.
Книга ця великого формату, на крейдяному папері, з 57-ма оригінальними ілюстраціями, в твердій оправі і люксусовому оформленні — подумана також, окрім виховної сторінки — своїм прекрасним виглядом викликати любов до української книжки в серцях української дороєту.
● Ціна її виносить тільки $3.50 ●
Замовлення слати:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

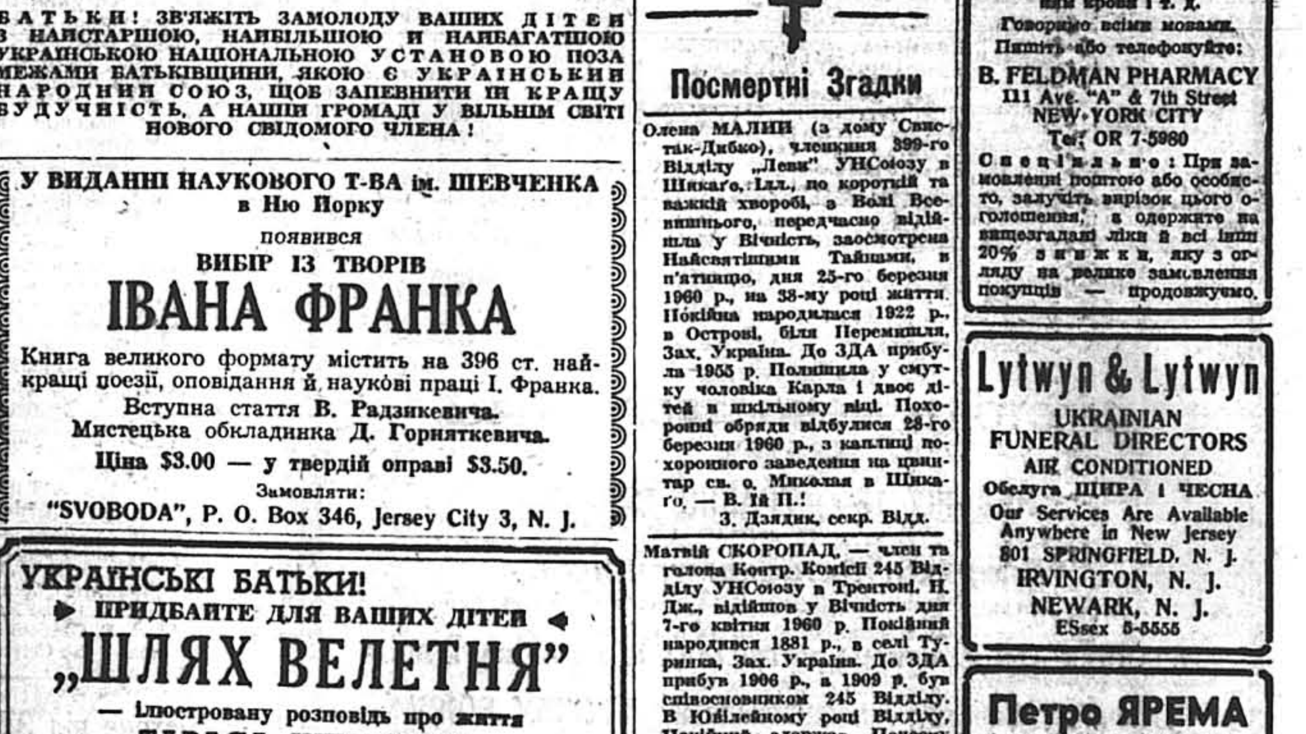
„В ЙОГО ТІНІ" Нарис П. Сагайдачного $0.75
„КОБЗАР" Т. Шевченка (повне видання) в оправі $2.85
Замовлення враз з належитістю надсилати на адресу:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ВИЙШЛА З ДРУКУ БАГАТО ІЛЮСТРОВАНА КНИГА
Олекси Повстенка
КАТЕДРА СВ. СОФІЇ У КИЄВІ
Видання УВАН
В 336 ілюстраціях показано мистецьку велич катедри св. Софії, її архітектуру, мозаїку, фрески і всю оздобу.
В тексті вміщено історію Катедри від початку до наших часів.
Книга великого альбомного формату, 472 ст. на найкращому крейдяному папері — тексти англійською й українською мовами.
Ціна $12.50.
Замовляти:
"SVOBODA", 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Найновіше видання „Нашим Дітям" ОПДЛ — прекрасний ПОДАРУНОК при всяких нагодах.
БАБУНИНІ КАЗКИ
Т. БІЛЕЦЬКОЇ
ДЛЯ ДІТЕЙ КОЖНОГО ВІКУ,
з численними, в тому повнокольоровими, ілюстраціями М. Левицького.
Книжка ця здобула винятково численні і прихильні рецензії преси і втішається великим успіхом, не тільки в малих і юних, але й дорослих читачів. — Ціна тільки $1.50, у твердому переплеті $2.00. — Замовляти:
„СВОБОДА"
81-83 Grand Street — Jersey City 3, N. J., USA

НОВІ ВИДАННЯ: ◄
ЗБІРКА УКРАЇНСЬКИХ НОВЕЛЬ
У Виданні Наукового Т-ва ім. Шевченка
32 новелі — 354 стор. — Ціна $3.00
ТВОРИ М. ГОГОЛЯ
Том I - II в полотняній оправі $3.75
Замовляти:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 4447. Зникла Бетті Кол.

Бетті Кол відійшла від табору, і її заатакували зловісні, невидимі потвори ночі.

Мавполюд був заалярмований її пронизливим криком...

Та коли він прибув до того району, не було по ній сліду... Дівчина зовсім зникла!